

Eesti tervishoiutöötajad 2017

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Tervise Arengu Instituut

Eesti tervishoiutöötajad 2017

Katrin Tomson

Tallinn 2018

Tervise Arengu Instituudi **missioon** on luua ja jagada teadmisi, et tõenduspõhiselt mõjutada tervist toetavaid hoiakuid, käitumist, poliitikat ja keskkonda eesmärgiga suurendada inimeste heaolu Eestis.

Esikaane foto: SA Tallinna Lastehaigla

Soovin tänada kolleege nõuannete ja kommentaaride eest.

Väljaande andmete kasutamisel viidata allikale.

Soovitatav viide käesolevale väljaandele: Tomson K. Eesti tervishoiutöötajad 2017. Tallinn: Tervise Arengu Instituut; 2018.

Sisukord

Joonised.....	5
Tabelid.....	6
Mõisted.....	7
Lühendid.....	8
Lühikokkuvõte	9
Summary.....	9
Sissejuhatus.....	10
1 Metoodika	11
2 Tervishoiutöötajate arv	13
2.1 Arstide arv.....	13
2.2 Hambaraviarstide ja hambaraviõdede arv.....	15
2.3 Õdede, ämmaemandate ja hooldajate arv.....	16
2.4 Teiste tervishoiutöötajate arv	17
3 Tervishoiutöötajate sooline jaotus	18
3.1 Arstide sooline jaotus.....	18
3.2 Hambaraviarstide ja hambaraviõdede sooline jaotus.....	20
3.3 Õdede, ämmaemandate ja hooldajate sooline jaotus.....	21
3.4 Teiste tervishoiutöötajate sooline jaotus	22
4 Tervishoiutöötajate keskmine vanus ja vanuseline jaotus.....	23
4.1 Arstide keskmine vanus ja vanuseline jaotus.....	23
4.2 Hambaraviarstide ja hambaraviõdede keskmine vanus ja vanuseline jaotus.....	26
4.3 Õdede, ämmaemandate ja hooldajate keskmine vanus ja vanuseline jaotus	28
4.4 Teiste tervishoiutöötajate keskmine vanus ja vanuseline jaotus.....	30
5 Tervishoiutöötajate jaotumine avaliku ja erasektori vahel.....	32
5.1 Arstide jaotumine avaliku ja erasektori vahel	32
5.2 Hambaraviarstide ja hambaraviõdede jaotumine avaliku ja erasektori vahel.....	34
5.3 Õdede, ämmaemandate ja hooldajate jaotumine avaliku ja erasektori vahel.....	35
5.4 Teiste tervishoiutöötajate jaotumine avaliku ja erasektori vahel.....	36
6 Tervishoiutöötajate koormus.....	37
6.1 Arstide tegelik koormus.....	37
6.2 Hambaraviarstide ja hambaraviõdede tegelik koormus.....	39
6.3 Õdede, ämmaemandate ja hooldajate tegelik koormus.....	40
6.4 Teiste tervishoiutöötajate tegelik koormus	41
7 Tervishoiutöötajate palk.....	42
7.1 Arstide kogutunnipalk.....	42

7.2 Hambaraviarstide ja hambaraviõdede kogutunnipalk.....	44
7.3 Õdede, ämmaemandate ja hooldajate kogutunnipalk.....	45
7.4 Teiste tervishoiutöötajate kogutunnipalk.....	46
8 Tervishoiutöötajate täidetud ametikohad maakonniti.....	47
8.1 Arstide tegelikult täidetud ametikohad maakonniti.....	48
8.2 Hambaraviarstide ja hambaraviõdede tegelikult täidetud ametikohad maakonniti.....	49
8.3 Õdede, ämmaemandate ja hooldajate tegelikult täidetud ametikohad maakonniti.....	49
8.4 Teiste tervishoiutöötajate tegelikult täidetud ametikohad maakonniti.....	50
9 Tervishoiutöötajate migratsioon.....	51
9.1 Välismaal töötamiseks võetud tõendid.....	51
9.2 Välismaal kutse omandanud arstid ja õed Eestis.....	53
9.3 Eestis kutse omandanud arstid ja õed välismaal.....	54
Kasutatud kirjandus.....	55

Joonised

Joonis 1. Tervishoiutöötajate arv peamiste ametite järgi novembris 2013 ja 2017	13
Joonis 2. Arstide arv novembris 2017 ja muutus võrreldes 2013. aastaga	14
Joonis 3. Hambaraviarstide ja -õdede arv novembris 2017 ja muutus võrreldes 2013. aastaga.....	15
Joonis 4. Õdede, ämmaemandate ja hooldajate arv novembris 2017 ja muutus võrreldes 2013. aastaga	16
Joonis 5. Teiste tervishoiutöötajate arv novembris 2017 ja muutus võrreldes 2013. aastaga.....	17
Joonis 6. Arstide sooline jaotus novembris 2017	19
Joonis 7. Hambaraviarstide ja -õdede sooline jaotus novembris 2017	20
Joonis 8. Õdede, ämmaemandate ja hooldajate sooline jaotus novembris 2017.....	21
Joonis 9. Teiste tervishoiutöötajate sooline jaotus novembris 2017	22
Joonis 10. Arstide keskmine vanus novembris 2017 ja 2013	24
Joonis 11. Arstide vanuseline jaotus novembris 2017	25
Joonis 12. Hambaraviarstide ja -õdede keskmine vanus novembris 2017 ja 2013.....	26
Joonis 13. Hambaraviarstide ja -õdede vanuseline jaotus novembris 2017.....	27
Joonis 14. Õdede, ämmaemandate ja hooldajate keskmine vanus novembris 2017 ja 2013	28
Joonis 15. Õdede, ämmaemandate ja hooldajate vanuseline jaotus novembris 2017	29
Joonis 16. Teiste tervishoiutöötajate keskmine vanus novembris 2017 ja 2013.....	30
Joonis 17. Teiste tervishoiutöötajate vanuseline jaotus novembris 2017	31
Joonis 18. Arstide jaotumine avaliku ja erasektori vahel novembris 2017	33
Joonis 19. Hambaraviarstide ja -õdede jaotumine avaliku ja erasektori vahel novembris 2017.....	34
Joonis 20. Õdede, ämmaemandate ja hooldajate jaotumine avaliku ja erasektori vahel novembris 2017.....	35
Joonis 21. Teiste tervishoiutöötajate jaotumine avaliku ja erasektori vahel novembris 2017.....	36
Joonis 22. Arstide jaotus tegeliku koormuse järgi novembris 2017	38
Joonis 23. Hambaraviarstide ja -õdede jaotus tegeliku koormuse järgi novembris 2017.....	39
Joonis 24. Õdede, ämmaemandate ja hooldajate jaotus tegeliku koormuse järgi novembris 2017 ..	40
Joonis 25. Teiste tervishoiutöötajate jaotus tegeliku koormuse järgi novembris 2017	41
Joonis 26. Arstide kogutunnipalk märtsis 2017	43
Joonis 27. Hambaraviarstide ja -õdede kogutunnipalk märtsis 2017	44
Joonis 28. Õdede, ämmaemandate ja hooldajate kogutunnipalk märtsis 2017	45
Joonis 29. Teiste tervishoiutöötajate kogutunnipalk märtsis 2017	46
Joonis 30. Arstide tegelikult täidetud ametikohad 100 000 elaniku kohta maakonniti novembris 2017	48
Joonis 31. Hambaraviarstide ja -õdede tegelikult täidetud ametikohad 100 000 elaniku kohta maakonniti novembris 2017	49
Joonis 32. Õdede, ämmaemandate ja hooldajate tegelikult täidetud ametikohad 100 000 elaniku kohta maakonniti novembris 2017	49

Joonis 33. Teiste tervishoiutöötajate tegelikult täidetud ametikohad 100 000 elaniku kohta maakonniti novembris 2017	50

Tabelid

Tabel 1. Välismaal töötamiseks võetud kutsekvalifikatsiooni tunnustamise tõendid 2017 ja kokku 2004–2017	51
Tabel 2. Välismaal kutse omandanud arstid ja õed Eestis 2017	53
Tabel 3. Eestis kutse omandanud arstid ja õed välismaal viimase aasta järgi, millal andmeid esitati	54

Mõisted

Amet	kindlate tööülesannete ja vastutusega tööalane tasustatav tegevus. Ametite liigitamiseks kasutatakse rahvusvahelist tervishoiusüsteemi ametite klassifikaatorit ISCO-08
Ametiala	ehk ametirühm, mille moodustavad sarnased ametid. Konkreetne tööülesannete ja vastutuse kogum organisatsioonis või asutuses teatud töö tegemiseks, nt arst, õde jne
Arst-resident	residentuuris erialaõpet jätkav arst
Eriala	haridusasutuses omandatav teadmiste ja oskuste kogum, viimasena omandatud kutse või eriala
Hambaarst-resident	residentuuris erialaõpet jätkav hambaarst
Hambaraviarstid	hambaarstid ja erihambaarstid (ortodondid, suu-, näo- ja lõualuukirurgid, proteesiarstid)
Kogutunnipalk	sisaldab põhipalka (vt põhitunnipalk) ja lisaks regulaarseid lisatasusid, lisatasu õhtuse töö, öötöö, puhkepäevadel ja riiklikel pühadel töötamise eest ning lisatasu ületundide eest. Palk on jagatud kõigi töötundidega (sh ületunnid)
Maakond	tervishoiuteenuse osutaja asukoht. Andmed kuni 2017. aastani (k.a) arvestatud enne haldusreformi kehtinud jaotuse järgi
Mediaan	variatsioonirea keskmine liige, mis siin jagab töötajad kahte võrdsesse gruppi ehk pooled töötajatest saavad mediaaniga võrdset või sellest madalamat ja pooled mediaaniga võrdset või sellest kõrgemat palka
Põhitunnipalk	põhipalk ehk töölepingus või õigusaktis kindlaks määratud tüki-, tunni-, päeva-, nädala- või kuupalga määra alusel makstud brutopalk märtsikuus. Tunnipalga arvestamiseks on kuu põhipalk jagatud kuus töötatud tundide arvuga (v.a ületunnid). põhitunnipalk on n-õ puhas palk, mis ei sisalda regulaarseid lisatasusid, lisatasu õhtuse töö, öötöö, puhkepäevadel ja riiklikel pühadel töötamise eest ning lisatasu ületundide eest
Tegelik koormus	tegelikult töötatud tundide arv jagatud normtöötundide arvuga. 2017. a novembris oli 176 ja 2013. a 168 normtundi
Tegelikult täidetud ametikoht	tegelikult töötatud töötunnid taandatuna täistööajale. Tegelikult täidetud ametikohtade arv on leitud tegelikult töötatud töötundide jagamisel täistööaja ehk 2017. aasta novembrikuus 176 töötunniga
Tervishoiuteenuse osutaja	ehk tervishoiuasutus on juriidiline isik, kelle põhi- või kõrvaltegevuseks on tervishoiuteenuse pakkumine.

Tervishoiutöötaja	Tervishoiuteenuse osutajal peab selleks olema Terviseameti poolt väljastatud tegevusluba
Täidetud ametikoht	tervishoiuteenust osutav eriharidusega töötaja (arst, hambaarst, õendustöötaja ja muu tervisevaldkonna spetsialist ning abispetsialist)
Täidetud ametikoht lepingulise koormuse järgi	täistööajale taandatud ametikoht, st üks täidetud ametikoht võrdub 40 töötunniga nädalas
Õendustöötajad	töö-, töövõtu-, käsunduslepingu või mõne muu lepingu raames ettenähtud koormus ehk tööandja ja töötaja vahel kokku lepitud tööaeg täistööaja suhtes
Ületunnid	õed ja ämmaemandad üle tööandja ja töötaja vahel kokkulepitud tööajanormi töötatud tunnid

Lühendid

TAI	Tervise Arengu Instituut
TTO	tervishoiuteenuse osutaja

Lühikokkuvõte

Alates 2013. aastast, mil Tervise Arengu Instituut alustas tervishoiutöötajate andmete kogumist isikupõhiselt, on avaldatud kaks nendel andmetel põhinevat analüüsi.

Eelmises kahes tervishoiutöötajate analüüsis käsitleti ainult arste ja õendustöötajaid.

Käesolevas analüüsis esitatakse ülevaade kõigi tervishoiutöötajate arvu, soolise jaotuse, keskmise vanuse ja vanuselise jaotuse, avalikus ja erasektoris töötamise, koormuse, palga, täidetud ametikohtade maakondliku jaotuse kohta – kõik need näitajad ametite järgi.

Viimases peatükis esitatakse arstide ja õdede migratsiooniandmed.

Summary

Since 2013 National Institute for Health Development started to collect health care personnel data on personal basis. In two analyses published within 4 years after that, only data about doctors and nurses was provided.

The current analysis presents an overview of the number, gender, age, workload, hourly wages, migration, geographical distribution and distribution between public and private sectors of health care personnel across different occupations in 2017.

Sissejuhatus

Tervise Arengu Instituut (TAI) kogub veebiaruandega tervishoiutöötajate andmeid novembrikuu kohta kõigilt Terviseametis registreeritud tervishoiuteenuse osutajatelt.

Alates 2013. aastast kogutakse andmeid isikupõhiselt, mis võimaldab neid detailselt analüüsida, nt leida töötajate arvu (isikuid ühekordselt) ja teisi statistilisi näitajaid erinevate ametite, ametigruppide, maakondade, omandivormi jne järgi.

Kogutud andmeid avaldatakse regulaarselt tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaasis (1), edastatakse Eesti ja rahvusvahelistele organisatsioonidele, kasutatakse tervishoiusüsteemi planeerimisel, mitmesuguste analüüside ja väljaannete koostamisel ning teabenõuetele vastamisel.

Eelmises kahes tervishoiutöötajate analüüsis käsitleti ainult arste ja õendustöötajaid (2, 3). Käesolevas analüüsis antakse ülevaade kõigi tervishoiutöötajate kohta.

Esimeses osas kirjeldatakse tervishoiutöötajate andmete kogumise metoodikat, järgmistes esitatakse ülevaade tervishoiutöötajate arvu, soo, vanuse, koormuse, palga, täidetud ametikohtade maakondliku jaotuse ning migratsiooni kohta.

TAI tänab kõiki tervishoiuteenuse osutajaid tervishoiutöötajate andmete esitamise eest.

1 Metoodika

Alates 2013. aastast kogub Tervise Arengu Instituut tervishoiutöötajate andmeid vastavalt tervishoiuteenuste korraldamise seaduse (4) ja selle alusel kehtestatud sotsiaalministri 7. detsembri 2012. aasta määruse nr 51 „Tervishoiustatistika ja tervishoiualase majandustegevuse aruannete koostamise nõuded, andmete koosseis ja esitamise kord“ (5) alusel kehtestatud statistilise aruandega „Tervishoiutöötajad“ (6). Andmed kogutakse novembrikuu kohta.

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 3 lõike 1 kohaselt loetakse tervishoiutöötajateks Terviseameti registreeritud arstid, hambaarstid, õed ja ämmaemandad (4). TAI tervishoiutöötajate statistika hõlmab lisaks ka teisi tervisevaldkonna töötajaid.

Käesoleva aruande raames loetakse tervishoiutöötajate hulka kõik isikud, kellega tervishoiuteenuse osutajal (TTO) on novembrikuus olnud töösuhe töö-, töövõtu-, käsunduslepingu või mõne muu lepingu raames, olenemata lepingu liigist.

Kõik füüsilisest isikust ettevõtjad ja osaühingute omanikud, kes osutavad tervishoiuteenuseid, arvestatakse samuti tervishoiutöötajate hulka.

TTO-de puhul, mille põhitegevusalaks ei ole tervishoiuteenuse osutamine, on andmestikus kajastatud üksnes see osa töötajatest, kes osutavad tervishoiuteenuseid. Mittemeditsiiniline personal, näiteks raamatupidajad, IT spetsialistid jt (v.a psühholoogid, sotsiaaltöötajad ja ettevõtete meditsiiniliste osakondade/üksuste juhid, keda TAI käsitleb samuti tervishoiutöötajadena) andmestikus ei kajastu.

Alates 2013. aastast kogutakse andmeid isikupõhiselt, mis võimaldab leida tervishoiutöötajate arvud ameti, ametigrupi, maakonna, haigla liigi jne järgi nii, et iga töötaja on nendes arvudes ühekordselt. Näiteks, kui tervishoiutöötaja töötas arstina kahel ametil ja õena ühel ametil läheb ta arvesse kõigil kolmel ametil. Seetõttu võib erinevate ametite või ametialade tervishoiutöötajate (isikute) arvude summa olla suurem kui tervishoiutöötajate (isikute) arv kokku. Sama kehtib ka tervishoiutöötajate haigla liigi, maakonna jne järgi arvude summeerimisel.

Arst-residendid ja hambaarst-residendid on arvestatud vastavalt arstide ja hambaarstide hulka (v.a peatükis „Tervishoiutöötajate palk“). Arst-residentidele ja hambaarst-residentidele, kes töötavad residentuuri lepingu raames, märgitakse amet omandatava eriala järgi.

Üliõpilasi, kes õpivad arstiks või hambaarstiks, ei arvestata arstide ja hambaarstide hulka. Nende ametiks on tervishoiutöötajate statistikas vastavalt abiarst (üliõpilane) ja hambaarsti eriala praktikant (üliõpilane). Analoogsed üliõpilaste ametid on ka abiõde, abiämmaemand ja abiradioloogiatehnik.

Õdede hulka ei arvestata ja vaadatakse töö spetsiifika üldise iseloomu tõttu eraldi ka hambaraviõdesid/assistente.

Lepingu järgi täidetud ametikohtadena on mõeldud töö-, töövõtu-, käsunduslepingu või mõne muu lepingu raames ettenähtud koormust, st tööandja ja töötaja vahel kokku lepitud tööaega täistööaja suhtes. Täiskoormusele (1.0) vastab novembrikuu normtundide arv (2017. a - 176 h). Kui tervishoiutöötaja koormus täistööaja suhtes ei olnud lepingus kindlalt määratletud, siis on see kajastatud hinnanguliselt.

Tegelikult täidetud ametikohtade arv leitakse tegelikult töötatud töötundide jagamisel täistööaja ehk normtundide arvuga. Tegelikult töötatud tundide hulka arvestatakse kõik töötatud tunnid, sh „tükivalvete töötunnid“, mida ei ole arvestatud töölepingu osana. Tegelikult töötatud tundide hulka arvestatakse ka tööalasel koolitusel viibitud aeg, kuid ei arvestata koduvalves ja puhkusel oldud aega.

Tervishoiutöötajate statistikas välja toodud ületundide arv näitab üle tööandja ja töötaja vahel kokkulepitud tööajanormi töötatud tundide arvu. Ületunnid, mis tervishoiutöötajate poolt tehti, kuid mis tööandja ja töötaja vahelise kokkuleppe alusel hüvitatakse töötajale hilisema vaba aja andmise näol, ületundide hulka ei kuulu.

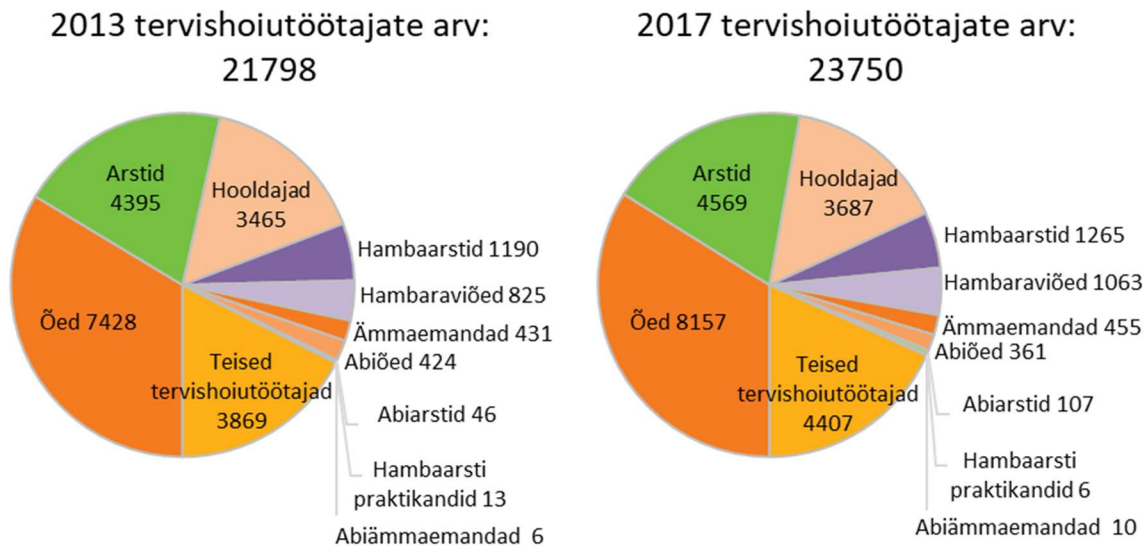
Tervishoiutöötajate statistika põhineb TTO-de käest küsitud andmetel. Tervishoiutöötajate küsitlusi nende tegeliku töötamise tuvastamiseks läbi viidud ei ole.

Palgaandmeid kogutakse aruandega „Tervishoiutöötajate tunnipalk“ (7). Andmed kogutakse märtsikuu kohta.

Statistiliste andmete kogumisel ja avaldamisel lähtub TAI riikliku statistika seadusest. Isikustatud andmeid kasutatakse vaid statistilistel eesmärkidel ning kolmandatele isikutele ei avalikustata.

2 Tervishoiutöötajate arv

Tervishoiutöötajate arv on nelja aastaga kasvanud 9% võrra: 2017. aastal oli Eestis kokku 23 750 ja 2013. aastal 21 798 tervishoiutöötajat (joonis 1).

Joonis 1. Tervishoiutöötajate arv peamiste ametite järgi novembris 2013 ja 2017

2.1 Arstide arv

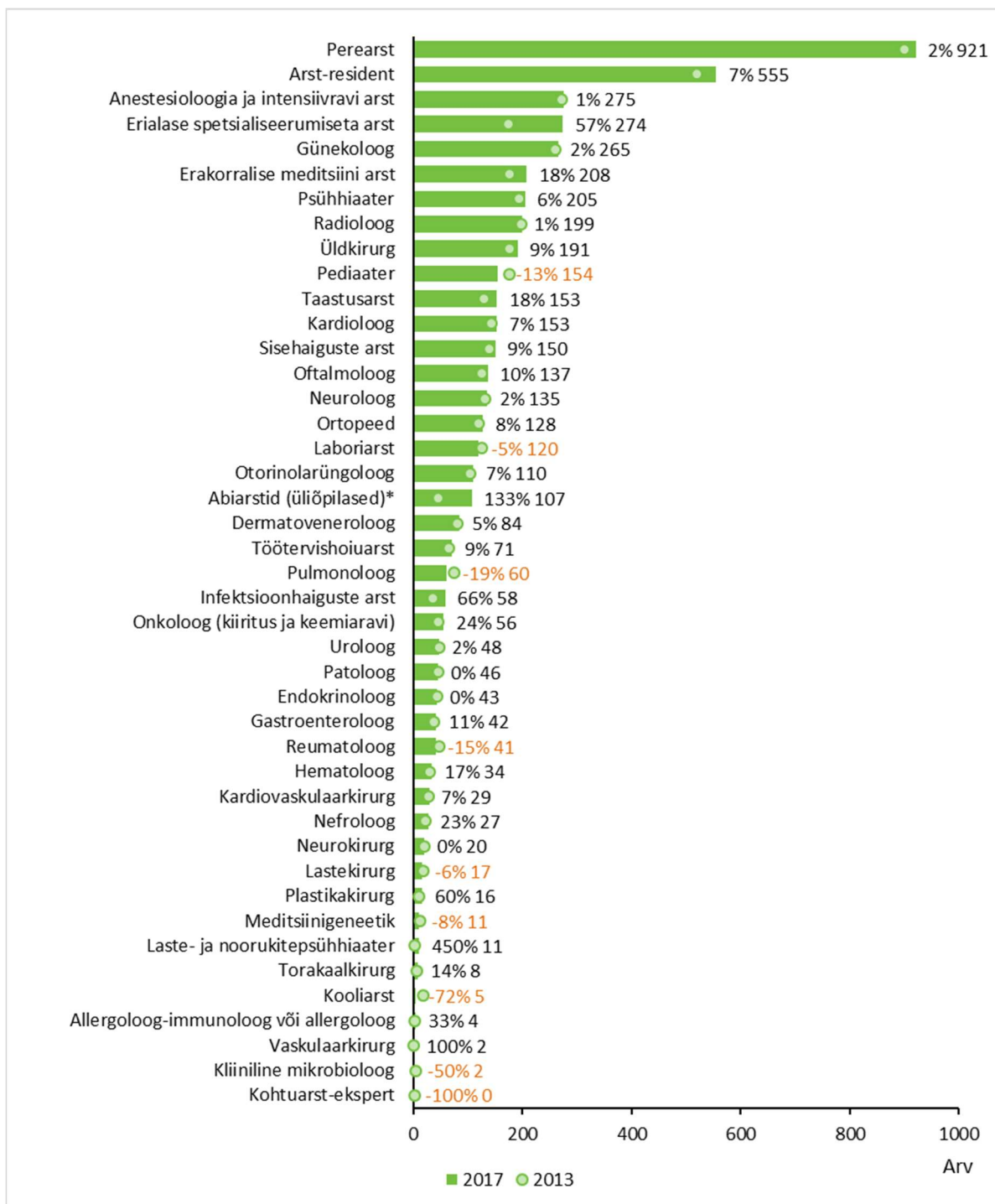
2017. aasta novembris töötas Eestis kokku 4569 arsti, neid oli 4% rohkem kui 2013. a (joonis 1).

Kõige rohkem arste töötas perearsti, anestezioloogia- ja intensiivraviarsti ning erialase spetsialiseerumiseta arsti ametikohal – vastavalt 921, 275 ja 274 arsti (joonis 2).

Kõige vähem töötas arste kliinilise mikrobioloogi, vaskulaarkirurgi ja allergoloog-immunoloog/allergoloogina – vastavalt 2, 2, ja 4 arsti.

Oluliselt on suurenenud infektsioonhaiguste arstide, erialase spetsialiseerumiseta arstide ja erakorralise meditsiini arstide arv (vastavalt 66, 57 ja 18%). Laste- ja noorukitepsühhiaatrite arv on kasvanud kahelt 11-le.

Vähenenud on pediaatrite, pulmonoloogide ja reumatoloogide arv (vastavalt 13, 19 ja 15%). Samas suurenes 0–14-aastaste laste arv 3,5%. Täiskasvanute arv vähenes 0,4% ja rahvaarv kokku suurenes 0,3%, kui vaadata rahvaarvu seisuga 1. jaanuar 2014 ja 2018 (8).

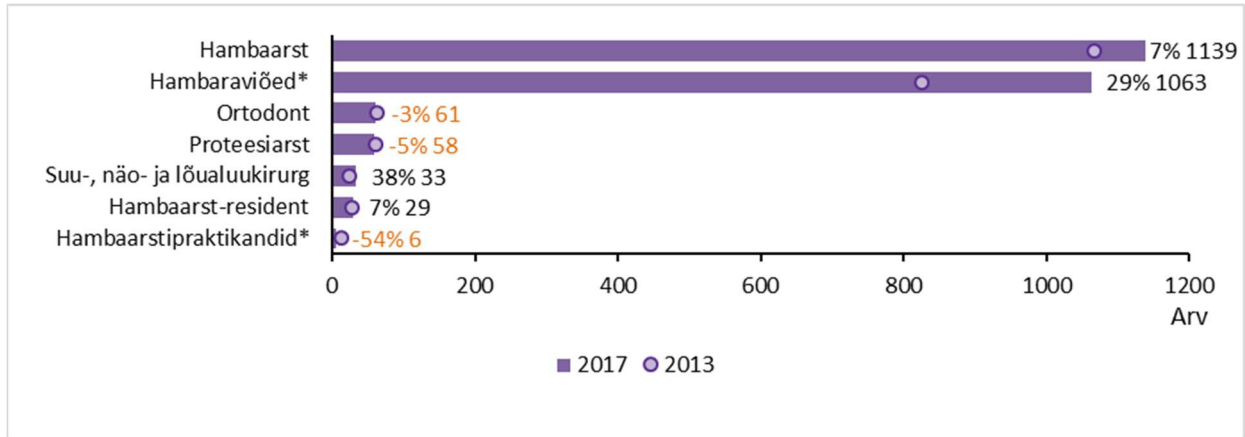

Joonis 2. Arstide arv novembris 2017 ja muutus võrreldes 2013. aastaga

* Abiarste (üliõpilasi) ei arvestata arstide hulka

2.2 Hambaraviarstide ja hambaraviõdede arv

2017. a hoolitsesid meie hammaste eest kokku 1265 hambaraviarsti, seda on 6% rohkem kui 2013. a (joonis 1). Neist hambaarste oli 1139 (kasv 7%) (joonis 3). Lisaks praktiseeris hambaarstitööd veel kuus üliõpilast, neid oli seitsme võrra vähem kui 2013. a.

Joonis 3. Hambaraviarstide ja -õdede arv novembris 2017 ja muutus võrreldes 2013. aastaga

* Tärniga tähistatud ametid ei arvestata hambaraviarstide hulka

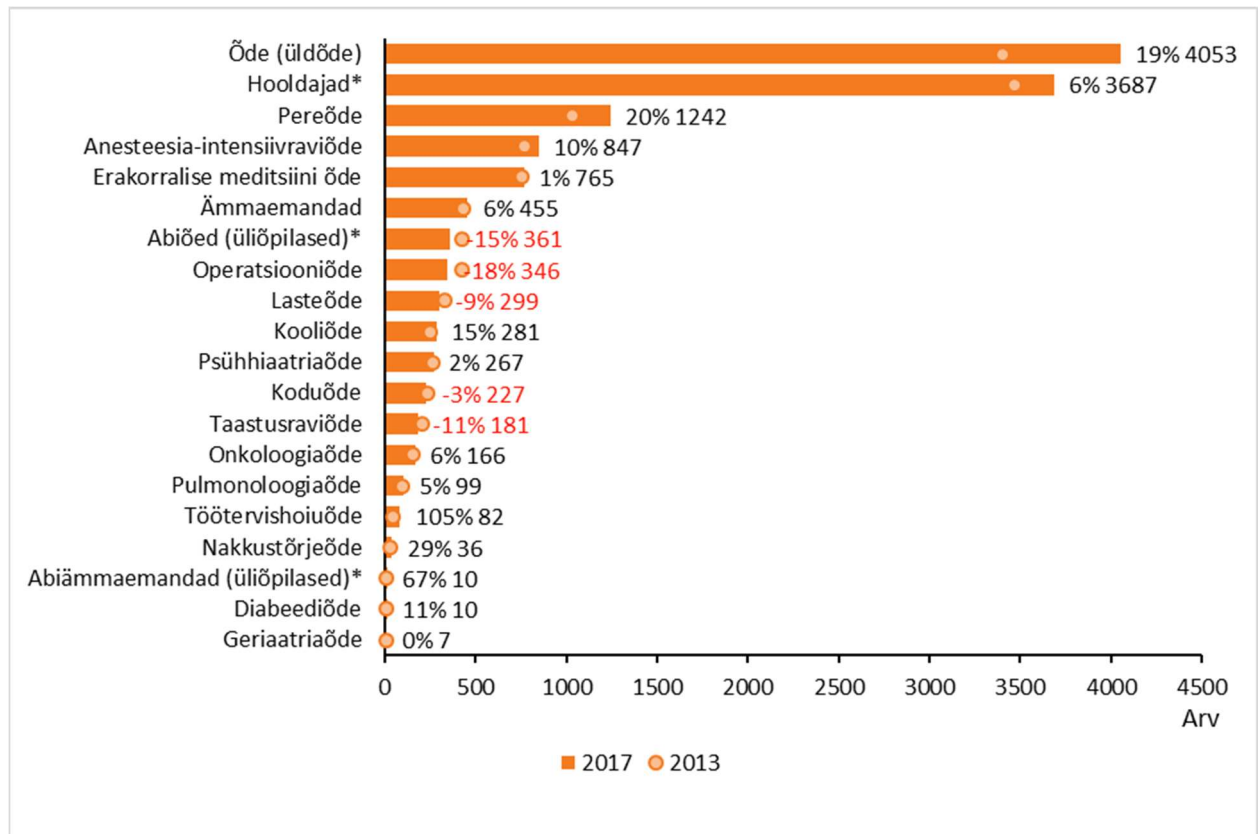
2.3 Õdede, ämmaemandate ja hooldajate arv

2017. a töötas kokku 8157 õde (joonis 1). Võrreldes 2013. aastaga on nende arv kasvanud 9,8%.

Nelja aastaga on kasvanud õdede arv enamikus õdede ametites ja ka ämmaemandate arv (joonis 4).

Oluliselt on juurde tulnud õdesid (üldõdesid), pereõdesid ja kooliõdesid (vastavalt 19, 20 ja 15%). Vähenenud on operatsiooniõdede, lasteõdede ja taastusraviõdede arv (18, 9 ja 11%), Vähem töötas ka üliõpilastest abiõdesid (15%), keda ei arvestata õdede koguarvu hulka.

Hooldajate arv oli 3687 ja see kasvas 6%.

Joonis 4. Õdede, ämmaemandate ja hooldajate arv novembris 2017 ja muutus võrreldes 2013. aastaga

* Tärniga tähistatud ameteid ei arvestata õdede ega ämmaemandate hulka

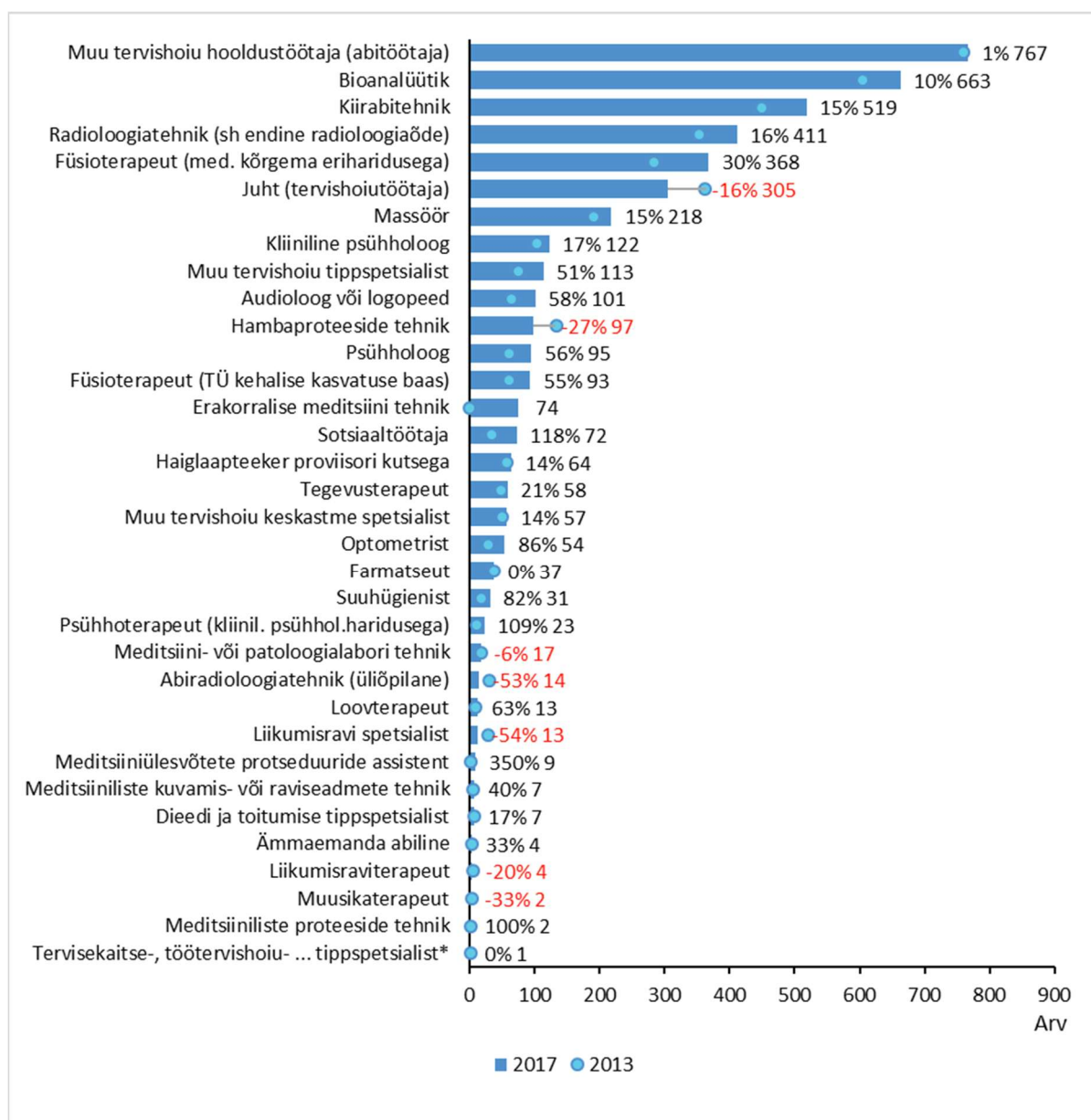
2.4 Teiste tervishoiutöötajate arv

Meie haiglates ja teises tervishoiuasutustes töötab lisaks arstidele, hambaarstidele, õdedele, ämmaemandatele jt, keda eespool käsitlesime, veel palju erinevaid tippspetsialiste, tehnikuid ja abitöötajaid. Neid oli 2017. a novembris 4407 ja nende arv kasvas võrreldes 2013. aastaga 14% (joonis 1).

Teiste tervishoiutöötajate arv ametite järgi on esitatud joonisel 5.

Suurema töötajate arvuga ametitest olid suurema kasvuprotsendiga (vastavalt 15, 16 ja 30%) kiirabitehnikud, radioloogiatehnikud ja kõrgema meditsiinilise eriharidusega füsioterapeudid.

Üksikute kahaneva arvuga ametite hulgas olid vastavalt 16 ja 27 protsendiga juhid (arst-juhid, õendusjuhid, haiglaapteekide juhid) ja hambaproteeside tehnikud.

Joonis 5. Teiste tervishoiutöötajate arv novembris 2017 ja muutus võrreldes 2013. aastaga

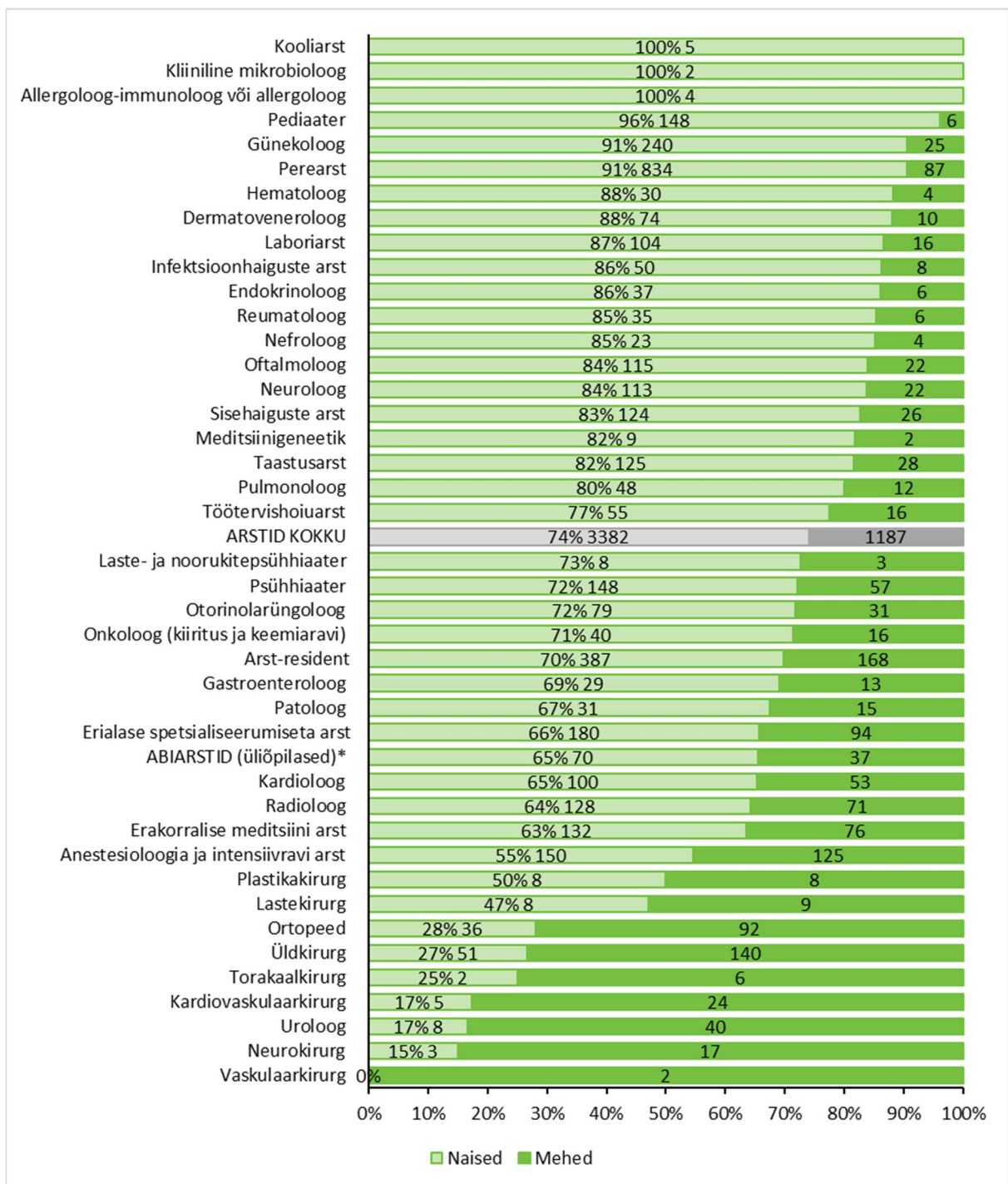
* Tervisekaitse-, tervishoiu- või tervishoiu- ... tippspetsialist

3 Tervishoiutöötajate sooline jaotus

3.1 Arstide sooline jaotus

Nelja aastaga ei ole Eesti arstide sooline jaotumine ametite järgi väga palju muutunud. 2017. a moodustasid naised Eesti arstidest 74% (joonis 6). Võrreldes 2013. aastaga on naiste osatähtsus vähenenud 1,3 protsendipunkti võrra. Arst-residentidest on naisi ligi 70%, seda on 8 protsendipunkti võrra vähem kui 2013. a.

Kliinilise mikrobioloogi, allergoloog-immunoloog/allergoloogi ja kooliarsti ametis töötasid ainult naised, vaskulaarkirurgidena ainult mehed. Meesarstid töötasid peamiselt veel neurokirurgi, uroloogi, kardiovaskulaarkirurgi, torakaalkirurgi, üldkirurgi, ortopeedi ja lastekirurgi ametis, kus nende osatähtsus ulatus üle 50%.

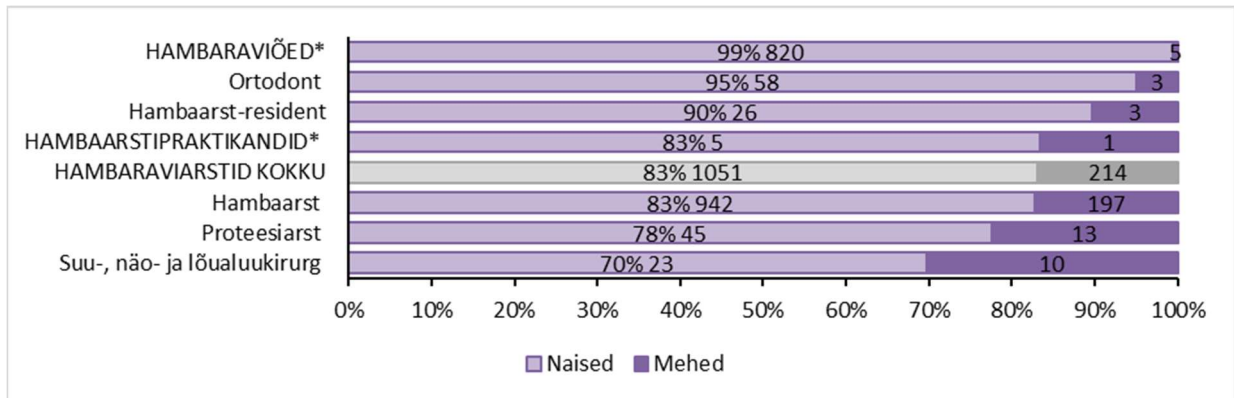
Joonis 6. Arstide sooline jaotus novembris 2017

Joonise ribadel on näidatud naiste osatähtsus ja arv ning meeste arv ametite järgi

*Abiarste (üliõpilasi) ei arvestata arstide hulka

3.2 Hambaraviarstide ja hambaraviõdede sooline jaotus

Hambaarstiametites kokku töötas 2017. a. naisi 83% (joonis 7). Võrreldes 2013. aastaga on naiste osatähtsus vähenenud 3,1 protsendipunkti võrra. Hambaarst-residentidest on naisi ligi 90%, umbes 19 protsendipunkti võrra rohkem kui 2013. a.

Joonis 7. Hambaraviarstide ja -õdede sooline jaotus novembris 2017

Joonise ribadel on näidatud naiste osatähtsus ja arv ning meeste arv ametite järgi.

* Tärniga tähistatud ameteid ei arvestata hambaraviarstide hulka

3.3 Õdede, ämmaemandate ja hooldajate sooline jaotus

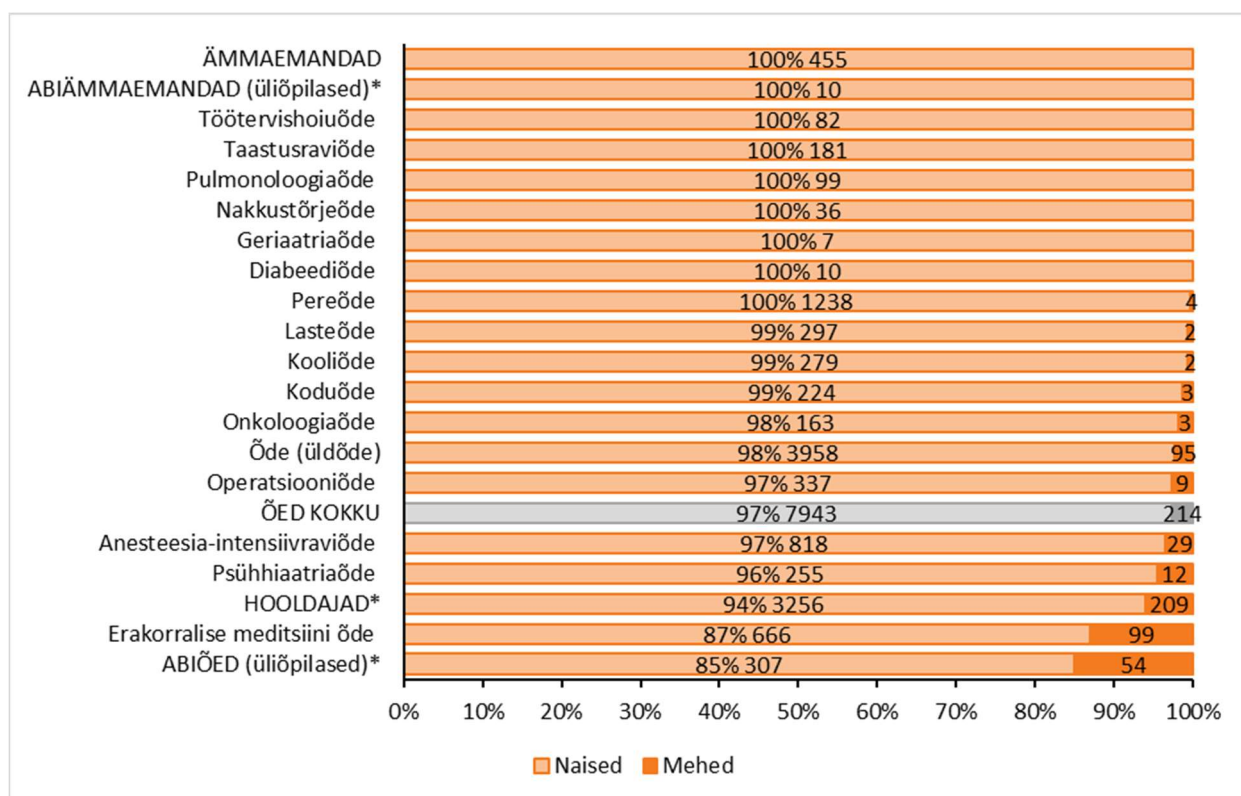
Nelja aastaga ei ole Eesti õdede sooline jaotus ametite järgi eriti muutunud.

2017. a moodustasid naised Eesti kõikidest õdedest 96,6% (joonis 8). Võrreldes 2013. aastaga on meessoost õdede osatähtsus suurenenud 0,9 protsendipunkti võrra.

Erakorralise meditsiini, psühhiaatria ja anesteesia-intensiivraviõdedest vastavalt 12,9, 4,5 ja 3,4% olid mehed ja nende osatähtsus kasvas võrreldes 2013. aastaga vastavalt 3,9, 2,6 ja 0,8 protsendipunkti võrra. Ülejäänud õdede ametites oli naiste osatähtsus 97–100%.

Kõige suurem meeste osatähtsus 15% oli abiõdede (üliõpilased) hulgas, kellena töötavad ka arstiteaduse üliõpilased.

Ämmaemandatena ja abiämmaemandatena (üliõpilased) töötasid nii 2017. a kui ka 2013. a ainult naised.

Joonis 8. Õdede, ämmaemandate ja hooldajate sooline jaotus novembris 2017

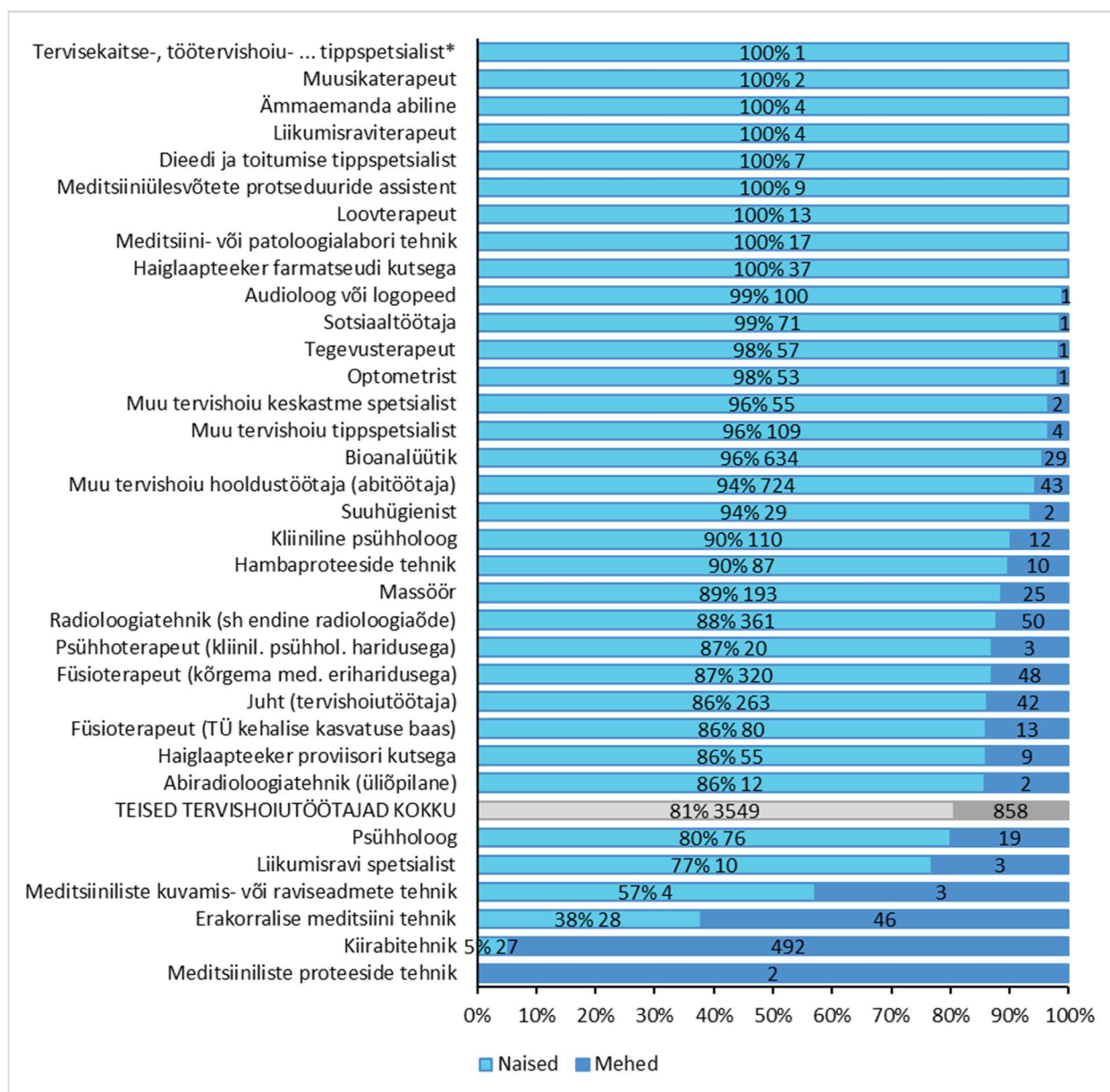
Joonise ribadel on näidatud naiste osatähtsus ja arv ning meeste arv ametite järgi

*Tärniga tähistatud ameteid ei arvestata õdede ega ämmaemandate hulka

3.4 Teiste tervishoiutöötajate sooline jaotus

Teistes tervishoiutöötajate ametites oli sooline jaotumine 2017. a enam-vähem samasugune nagu 2013. a ja 81% neist olid naised (joonis 9).

Meestöötajad on enamuses kiirabitehnikute (95%) ja erakorralise meditsiini tehnikute hulgas (62%). Neist viimane amet võeti loetellu 2016. a. Tervishoiuasutustes töötavatest psühholoogidest on mehi ligikaudu viiendik, psühhoterapeutidest 13% ja kliinilistest psühholoogidest 10%.

Joonis 9. Teiste tervishoiutöötajate sooline jaotus novembris 2017

Joonise ribadel on näidatud naiste osatähtsus ja arv ning meeste arv ametite järgi

* Tervisekaitse-, töötervishoiu- või tööhügieeni tippspetsialist

4 Tervishoiutöötajate keskmine vanus ja vanuseline jaotus

4.1 Arstide keskmine vanus ja vanuseline jaotus

Joonistel 10 ja 11 on kujutatud arstide keskmist vanust ja vanuselist jaotumist ametite järgi.

Arstide keskmine vanus 2017. a oli 51 aastat ja see nelja aasta jooksul ei muutunud (joonis 10).

Perearstid olid keskmiselt 55,2 ja pediatrid 57,2-aastased (kasv vastavalt 1,6 ja 2,1 a). Erialase spetsialiseerumiseta arstide keskmine vanus vähenes 4,2 aasta võrra, olles 2017. aastal 39,5 a.

Arst-residendid ja abiarstid (üliõpilased) olid keskmiselt 29,6- ja 26-aastased (vähenemine mõlematel 1,1 a).

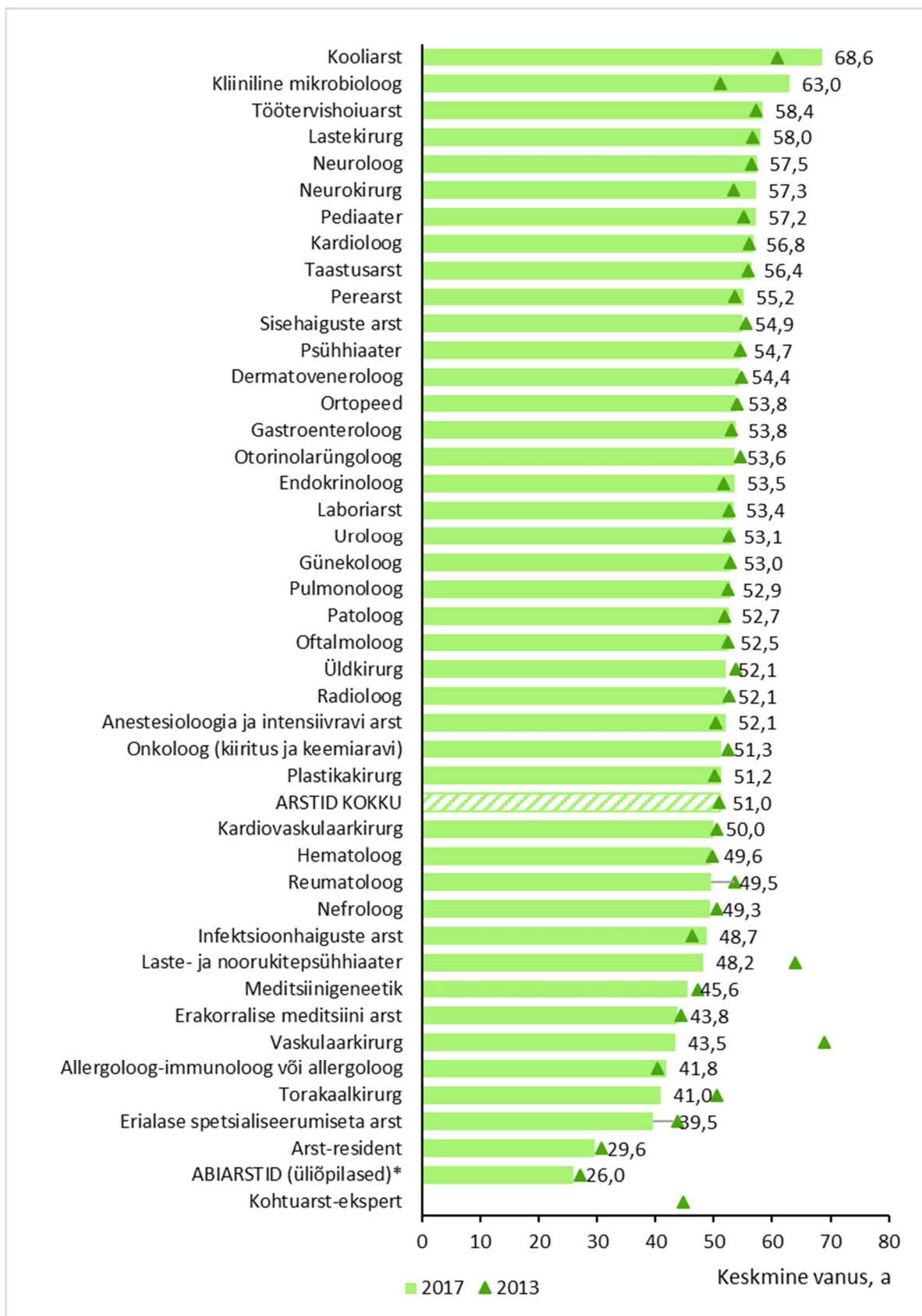
2017. a novembris töötanud arstidest olid 20% juba pensioniealised ja veel 26% neist jõuavad pensioniikka 2027. aasta lõpuks (joonis 11). Ametnimetuse järel on joonisel vanusjaotuse paremaks hindamiseks arstide arv ja keskmine vanus.

Vanuserühmas 65 ja enam aastat oli neli kooliarsti viiest. Kooliarstide arv väheneb, sest enamikus koolides osutavad tervishoiuteenust kooliõed. 2027. aastaks suurema pensioniealiste osatähtsusega arstide ametiteks on veel lastekirurg, neuroloog ja pediatater (vastavalt 71, 67 ja 62%).

Alla 55-aastaseid arste oli 54%.

Seevastu peaaegu kõik abiarstid ja arst-residendid ning 79% erialase spetsialiseerumiseta arstidest ja 74% erakorralise meditsiini arstidest olid keskmiselt alla 55-aastased. Alla 35-aastaseid oli nimetatud ametites vastavalt 95, 91, 56 ja 34%.

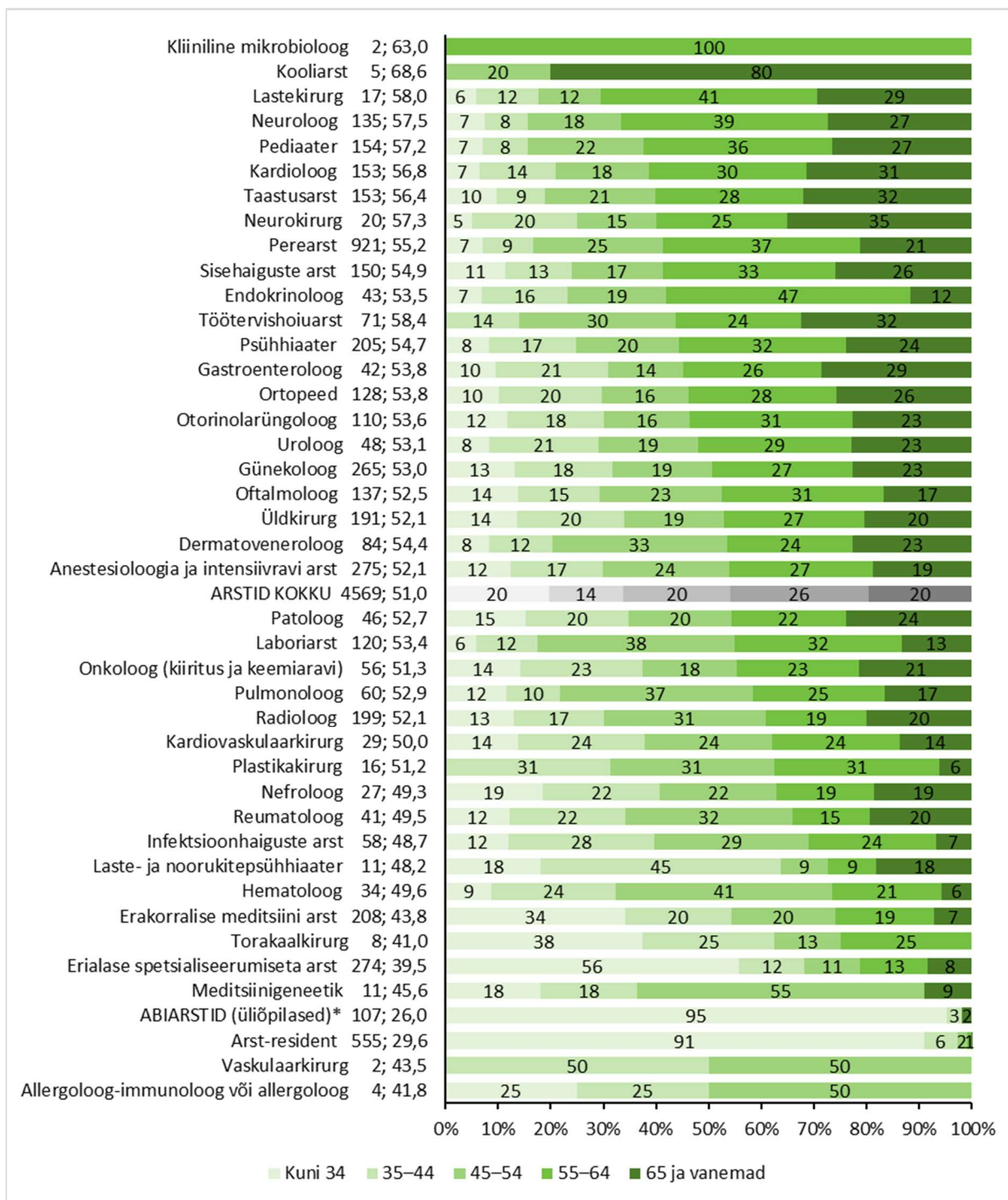

Joonis 10. Arstide keskmine vanus novembris 2017 ja 2013

Joonisel on näidatud keskmiste vanuste arväärtused 2017

*Abiarste (üliõpilasi) ei arvesta arstide hulka

Joonis 11. Arstide vanuseline jaotus novembris 2017

Ametinimetuse järel on arstide arv ja keskmine vanus. Joonise ribadel on arstide osatähtsused vanusgruppide järgi.

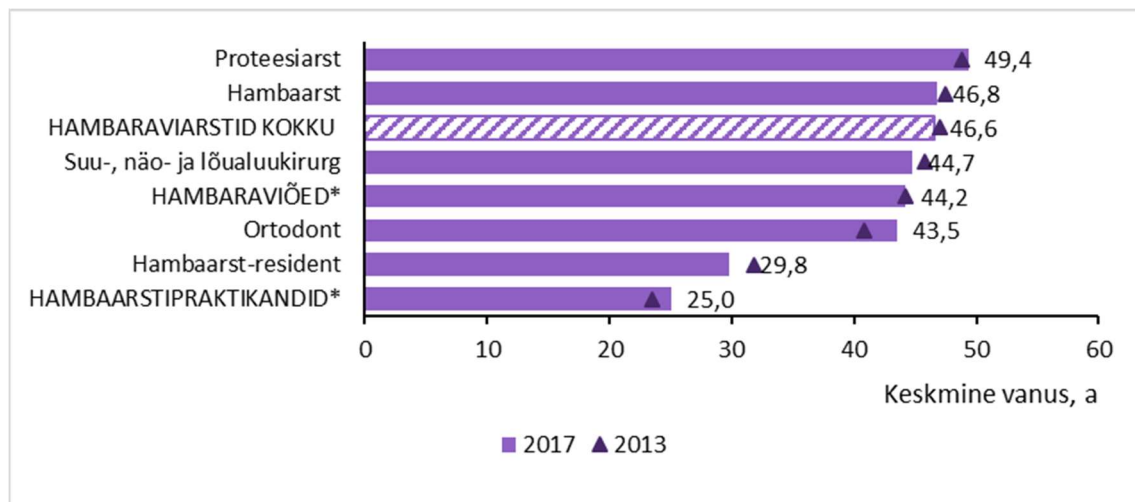
*Abiarste (üliõpilasi) ei arvesta arstide hulka

4.2 Hambaraviarstide ja hambaraviõdede keskmine vanus ja vanuseline jaotus

Joonistel 12 ja 13 on esitatud hambaraviarstide ja -õdede keskmine vanus ja vanuseline jaotus ametite järgi.

Hambaraviarstide keskmine vanus 2017. aastal oli 46,6 aastat ja see vähenes nelja aasta jooksul 0,4 aasta võrra (joonis 12).

Hambaraviarstidest olid kõige vanemad proteesiarstid keskmise vanusega 49,4 ja kõige nooremad ortodontid keskmise vanusega 43,5 aastat (kasv vastavalt 0,6 ja 2,7 aastat). Hambaarstide keskmine vanus vähenes 0,7 a võrra ja oli 46,8 aastat.

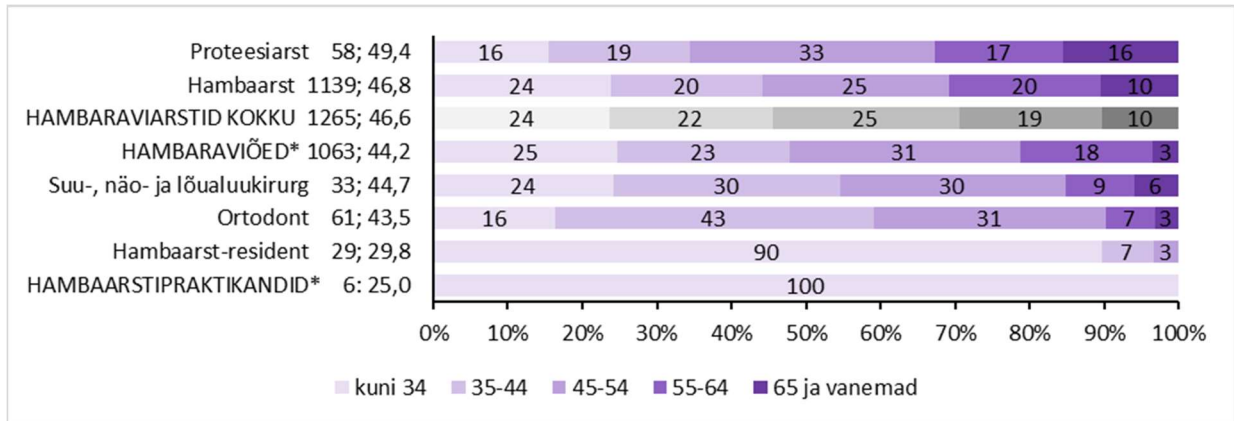
Joonis 12. Hambaraviarstide ja -õdede keskmine vanus novembris 2017 ja 2013

Joonisel on keskmiste vanuste arväärtused 2017

* Tärniga tähistatud ametid ei arvesta hambaraviarstide hulka

2017. a novembris töötanud hambaraviarstidest kokku olid 10% juba pensioniealised ja veel 19% neist jõuavad pensioniikka 2027. aasta lõpuks (joonis 13). Alla 55-aastaseid hambaraviarste oli 71%. Ametিনিimetuse järel on joonisel vanusjaotuse paremaks hindamiseks töötajate arv ja keskmine vanus.

2027. aastaks on pensioniealisteks saanud 33% 2017. aasta novembris töötanud proteesiarstidest ja 31% hambaarstidest.

Joonis 13. Hambaraviarstide ja -õdede vanuseline jaotus novembris 2017

Ametiniimetuse järel on töötajate arv ja keskmine vanus. Joonise ribadel on töötajate osatähtsused vanusgruppide järgi.

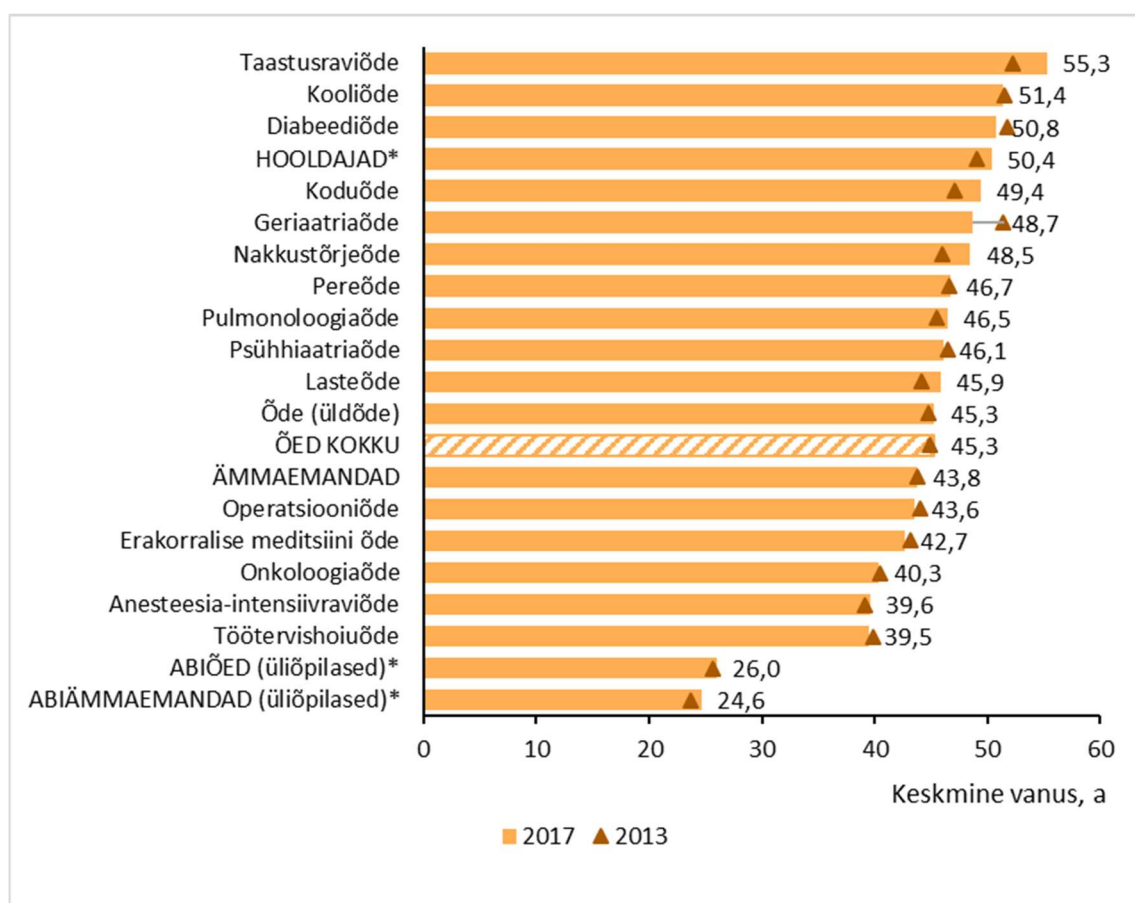
* Tärniga tähistatud ameteid ei arvesta hambaraviarstide hulka

4.3 Õdede, ämmaemandate ja hooldajate keskmine vanus ja vanuseline jaotus

Õdede, ämmaemandate ja hooldajate keskmised vanused ametite järgi on esitatud joonisel 14.

Õdede keskmine vanus 2017. aastal oli 45,3, ämmaemandatel 43,8 ja hooldajatel 50,4 aastat. Ämmaemandate keskmine vanus nelja aastaga ei muutunud, õdedel ja hooldajatel kasvas vastavalt 0,4 ja 1,4 aasta võrra.

Õdedest olid kõige vanemad taastusraviõded ja kooliõded keskmise vanusega 55,3 ja 51,4 aastat. Kõige nooremad aga töötervishoiuõded ja anesteesia-intensiivraviõded (keskmiselt 39,5- ja 39,6-aastased).

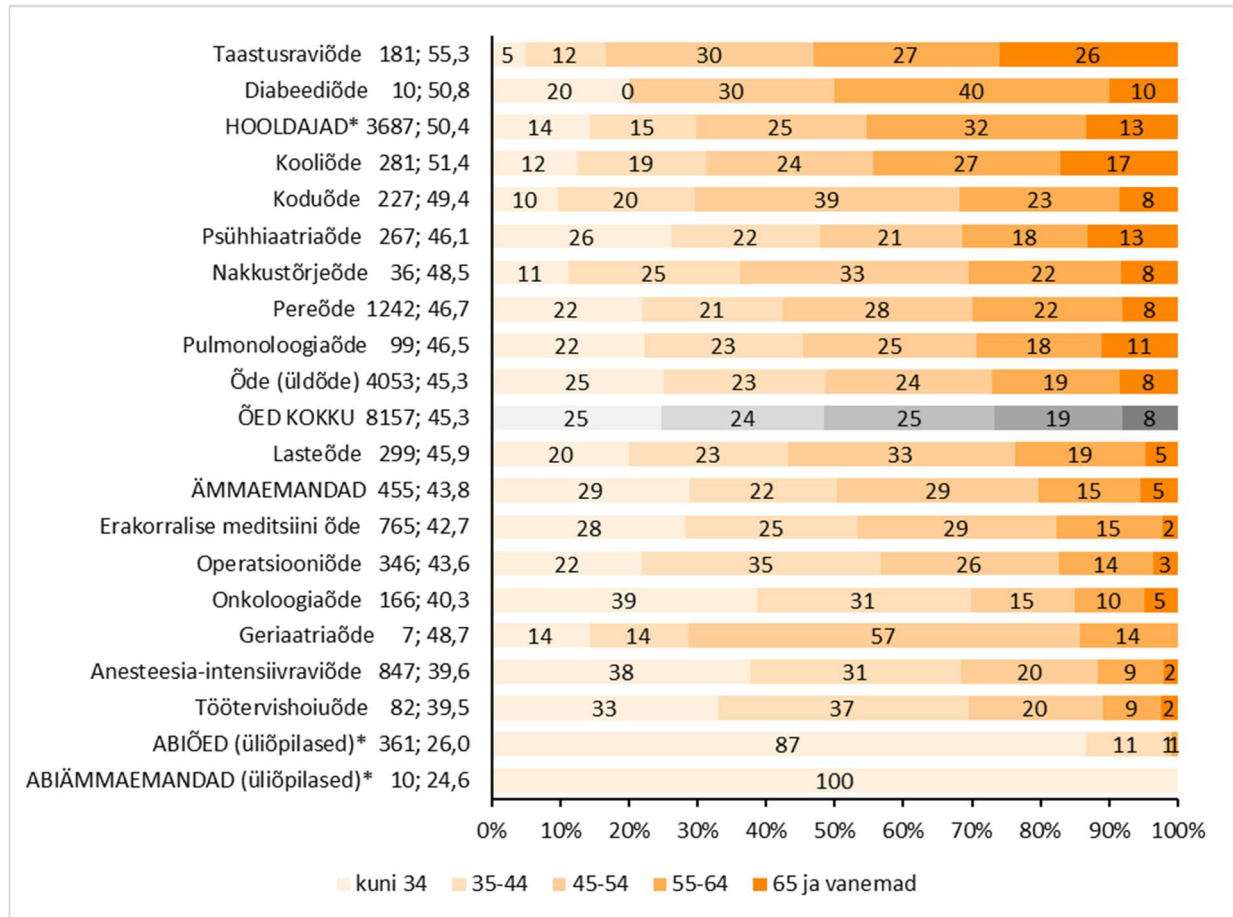

Joonis 14. Õdede, ämmaemandate ja hooldajate keskmine vanus novembris 2017 ja 2013

Joonisel on 2017. a keskmiste vanuste arvvaärtused

* Tärniga tähistatud ametid ei arvestata õdede ega ämmaemandate hulka

Õdede, ämmaemandate ja hooldajate vanuseline jaotus ametite järgi on esitatud joonisel 15. Ametinimetuse järel on joonisel vanusjaotuse paremaks hindamiseks töötajate arv ja keskmine vanus. 2017. a novembris töötanud taastusraviõdedest 26% ja kooliõdedest 17% olid juba pensioniealised ja 2027. aasta lõpuks jõuavad neist pensioniikka veel 27%.

Joonis 15. Õdede, ämmaemandate ja hooldajate vanuseline jaotus novembris 2017

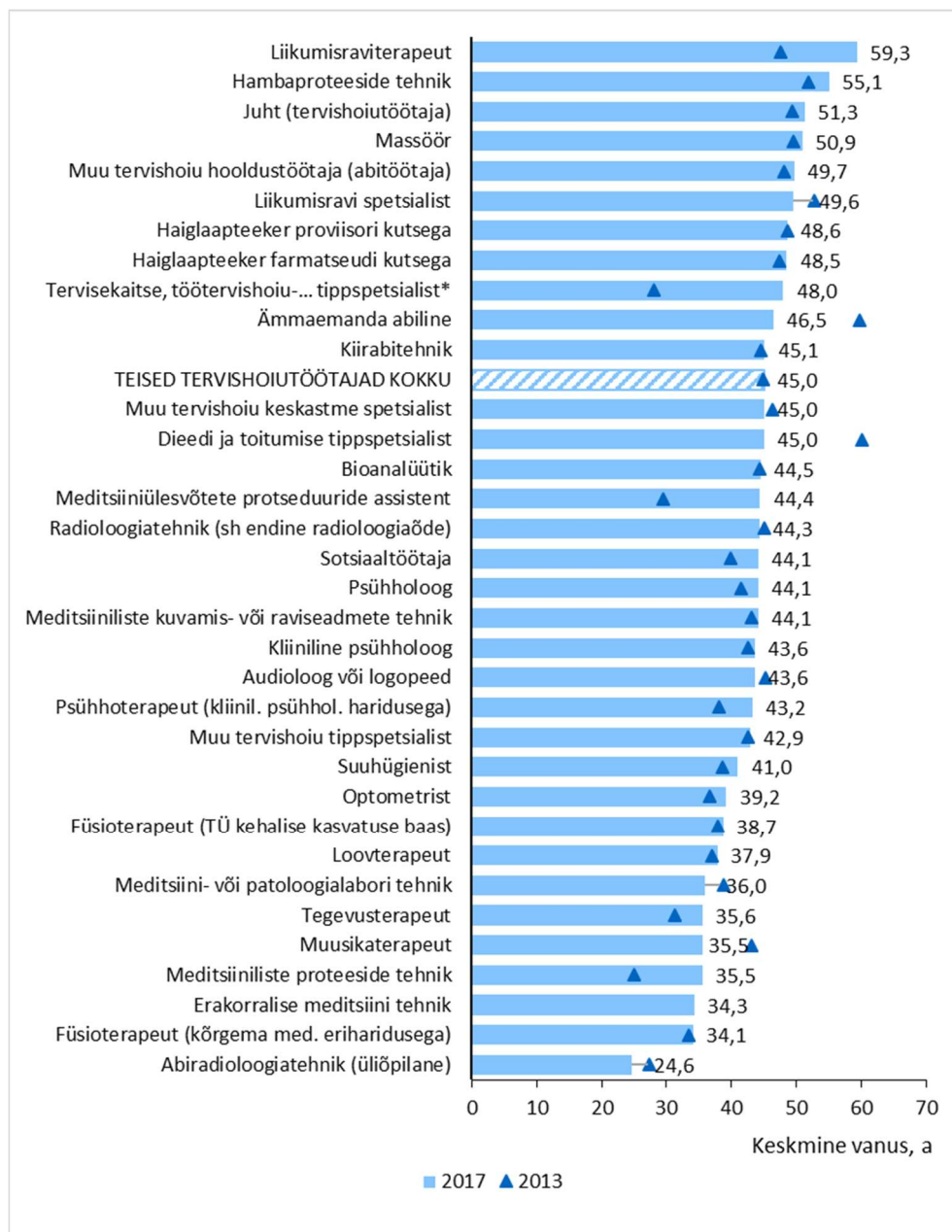
Ametinimetuse järel on töötajate arv ja keskmine vanus. Joonise ribadel on töötajate osatähtsused vanusgruppide järgi.

*Tärniga tähistatud ameteid ei arvestata õdede ega ämmaemandate hulka

4.4 Teiste tervishoiutöötajate keskmine vanus ja vanuseline jaotus

Teistest tervishoiutöötajatest olid vanemate seas hambaproteeside tehnikud 55,1-, juhid 51,3- ja massöörid 50,9-aastase keskmise vanusega (joonis 16). Kõigil neil on keskmine vanus nelja aastaga mõnevõrra kasvanud.

Nooremate seas olid kõrgema meditsiinilise eriharidusega füsioterapeudid ja erakorralise meditsiini tehnikud keskmiselt 34,1 ja 34,3 aastaga.

Joonis 16. Teiste tervishoiutöötajate keskmine vanus novembris 2017 ja 2013

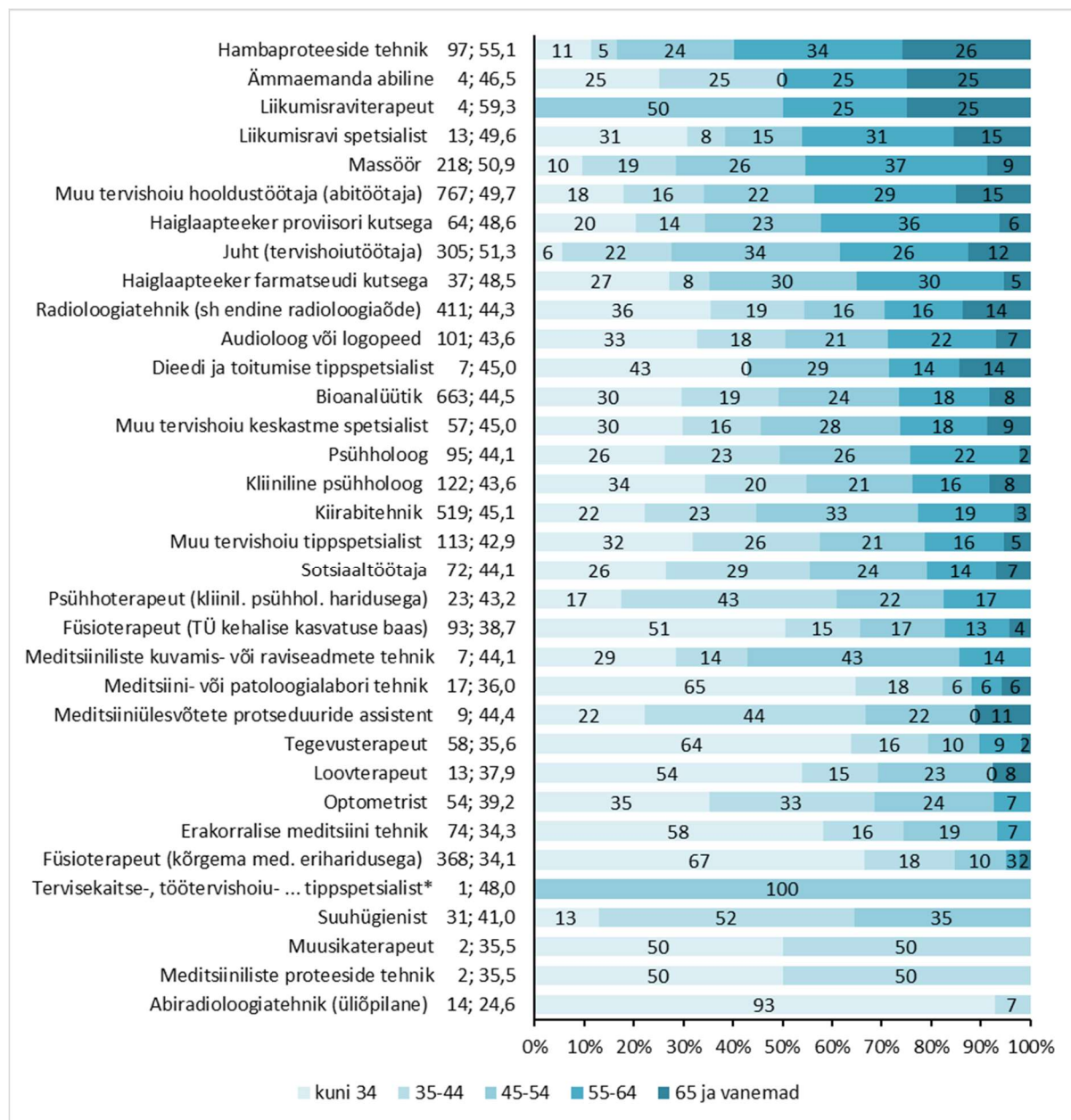
Joonisel on näidatud keskmiste vanuste arväärtused 2017. a.

*Tervisekaitse-, töötervishoiu- või tööhügieeni tippspetsialist

Teiste tervishoiutöötajate vanuseline jaotus on esitatud joonisel 17. Ametinimetuse järel on joonisel vanusjaotuse paremaks hindamiseks töötajate arv ja keskmine vanus.

2017. a novembris töötanud hambaproteeside tehnikutest olid 26% juba pensioniealised ja veel 34% neist jõuavad pensioniikka 2027. aasta lõpuks. Massööride vastavad protsendid on 9 ja 37.

Nooremate hulgas olid juba eespool mainitud kõrgema meditsiinilise eriharidusega füsioterapeudid ja erakorralise meditsiini tehnikud, kellest vastavalt 95% ja 93% olid alla 55-aastased.

Joonis 17. Teiste tervishoiutöötajate vanuseline jaotus novembris 2017

Ametinimetuse järel on töötajate arv ja keskmine vanus. Joonise ribadel on töötajate osatähtsused vanusgruppide järgi.

*Tervisekaitse-, töötervishoiu- või tööhügieeni tippspetsialist

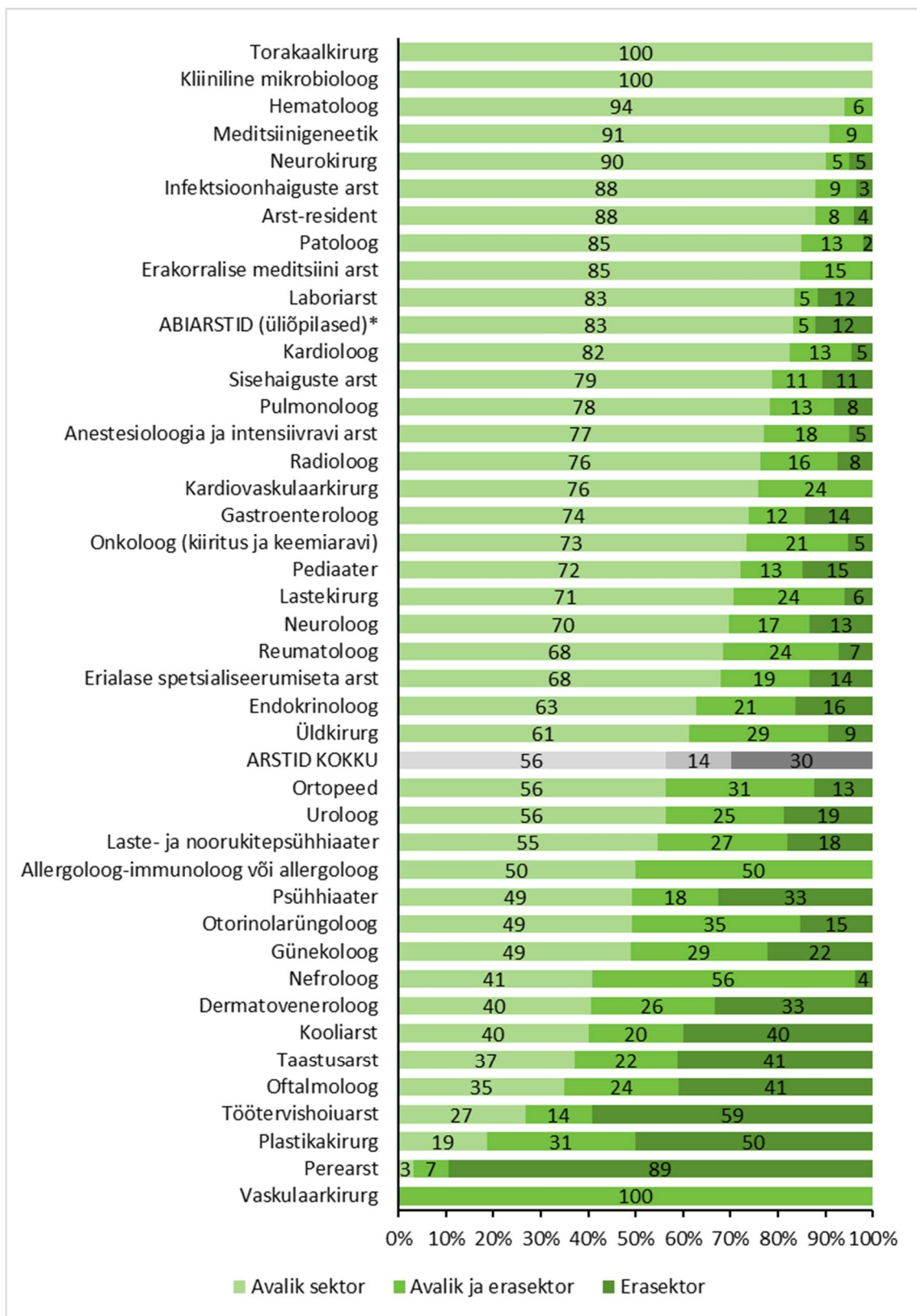
5 Tervishoiutöötajate jaotumine avaliku ja erasektori vahel

5.1 Arstide jaotumine avaliku ja erasektori vahel

Ajavahemikul 2013–2017 arstide jaotumises avaliku ja erasektori tööandjate vahel suuri muutusi ei toimunud.

Arstidest 56% töötas avalikus, 14% mõlemas ja 30% erasektoris (joonis 18). Enamik ehk 89% perearstidest töötas ainult erasektoris. Seevastu suur osa ehk 72% pediatritest töötas ainult avalikus sektoris.

Kõige rohkem mõlemas sektoris töötajaid oli nefroloogide, otorinolarüngoloogide ja ortopeedide hulgas – vastavalt 56, 35 ja 31%.

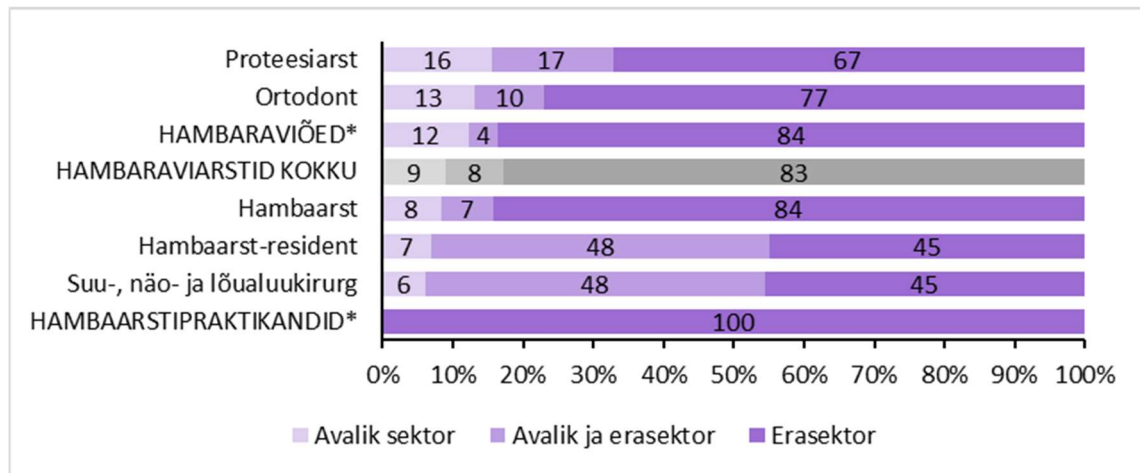

Joonis 18. Arstide jaotumine avaliku ja erasektori vahel novembris 2017

*Abiarste (üliõpilasi) ei arvestata arstide hulka

5.2 Hambaraviarstide ja hambaraviõdede jaotumine avaliku ja erasektori vahel

Hambaravitöötajad olid erinevalt teistest siin vaadeldavatest tervishoiutöötajate gruppidest valdavalt erasektori töötajad (joonis 19).

Joonis 19. Hambaraviarstide ja -õdede jaotumine avaliku ja erasektori vahel novembris 2017

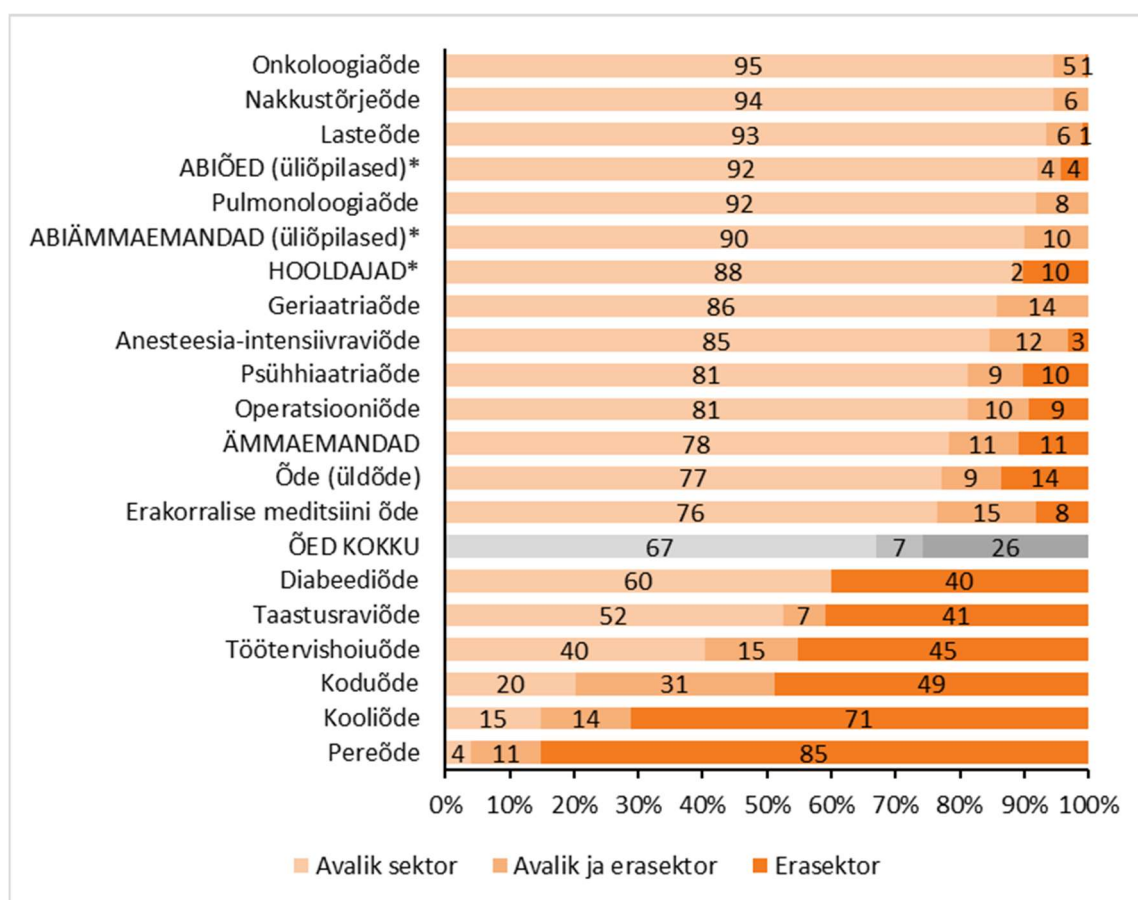
* Tärniga tähistatud ametid ei arvestata hambaraviarstide hulka

5.3 Õdede, ämmaemandate ja hooldajate jaotumine avaliku ja erasektori vahel

67% õdedest töötas 2017. aasta novembrikuus avalikus, 7% mõlemas ja 26% erasektoris (joonis 20). Sarnane oli ka ämmaemandate jaotus – 78%, 11%, 11%.

Pereõdedest 85% töötas ainult erasektoris. Ainult erasektoris töötas ka enamik kooliõdedest – 71%. Seevastu 95% onkoloogiaõdedest, 94% nakkustõrjeõdedest ja 93% lasteõdedest töötas ainult avalikus sektoris.

Hooldajatest 88% töötas avalikus, 2% mõlemas ja 10% erasektoris.

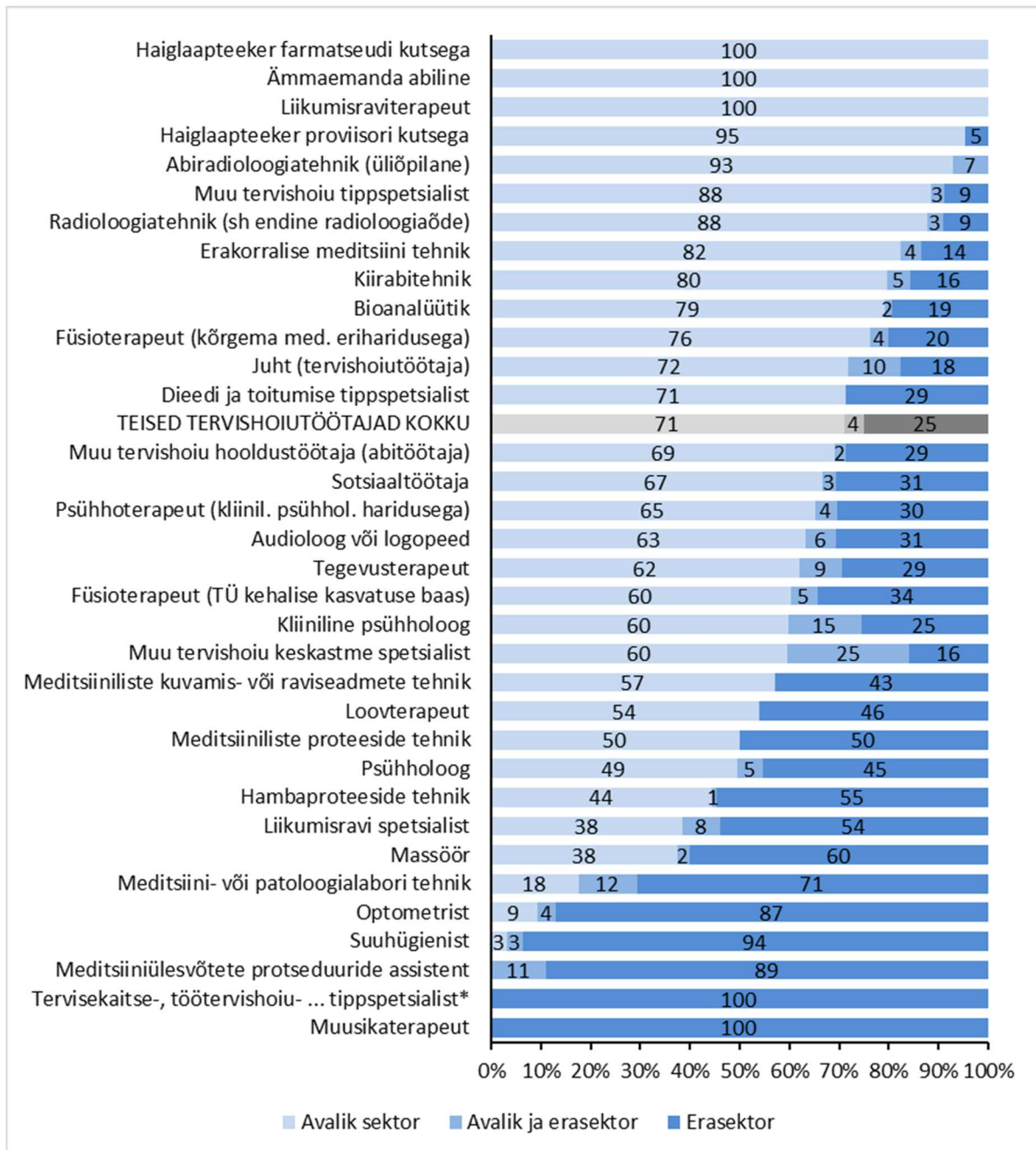

Joonis 20. Õdede, ämmaemandate ja hooldajate jaotumine avaliku ja erasektori vahel novembris 2017

* Tärniga tähistatud ametid ei arvestata õdede ega ämmaemandate hulka

5.4 Teiste tervishoiutöötajate jaotumine avaliku ja erasektori vahel

Teiste tervishoiutöötajate hulgas oli rohkem avaliku sektori töötajaid, neid oli 71%. Neli protsenti töötas mõlemas ja 25% erasektoris (joonis 21). Psühholoogidest ligi pooled, kliinilistest psühholoogidest 60% ja psühhoterapeutidest 65% töötasid ainult avalikus sektoris. Ainult erasektoris töötas neist vastavalt 45, 25 ja 30%.

Joonis 21. Teiste tervishoiutöötajate jaotumine avaliku ja erasektori vahel novembris 2017

*Tervisekaitse-, töötervishoiu- või tööhügieeni tippspetsialist

6 Tervishoiutöötajate koormus

Tervishoiutöötajate jaotus tegeliku koormuse järgi on esitatud joonistel 22–25. Katkendjoontega on näidatud tegelike koormuste keskmised ja mediaanid. Tegelike koormuste keskväärtused on esitatud ametinimetuste järel. Ametid on joonistel tegeliku koormuse keskväärtuse kahanevas järjekorras.

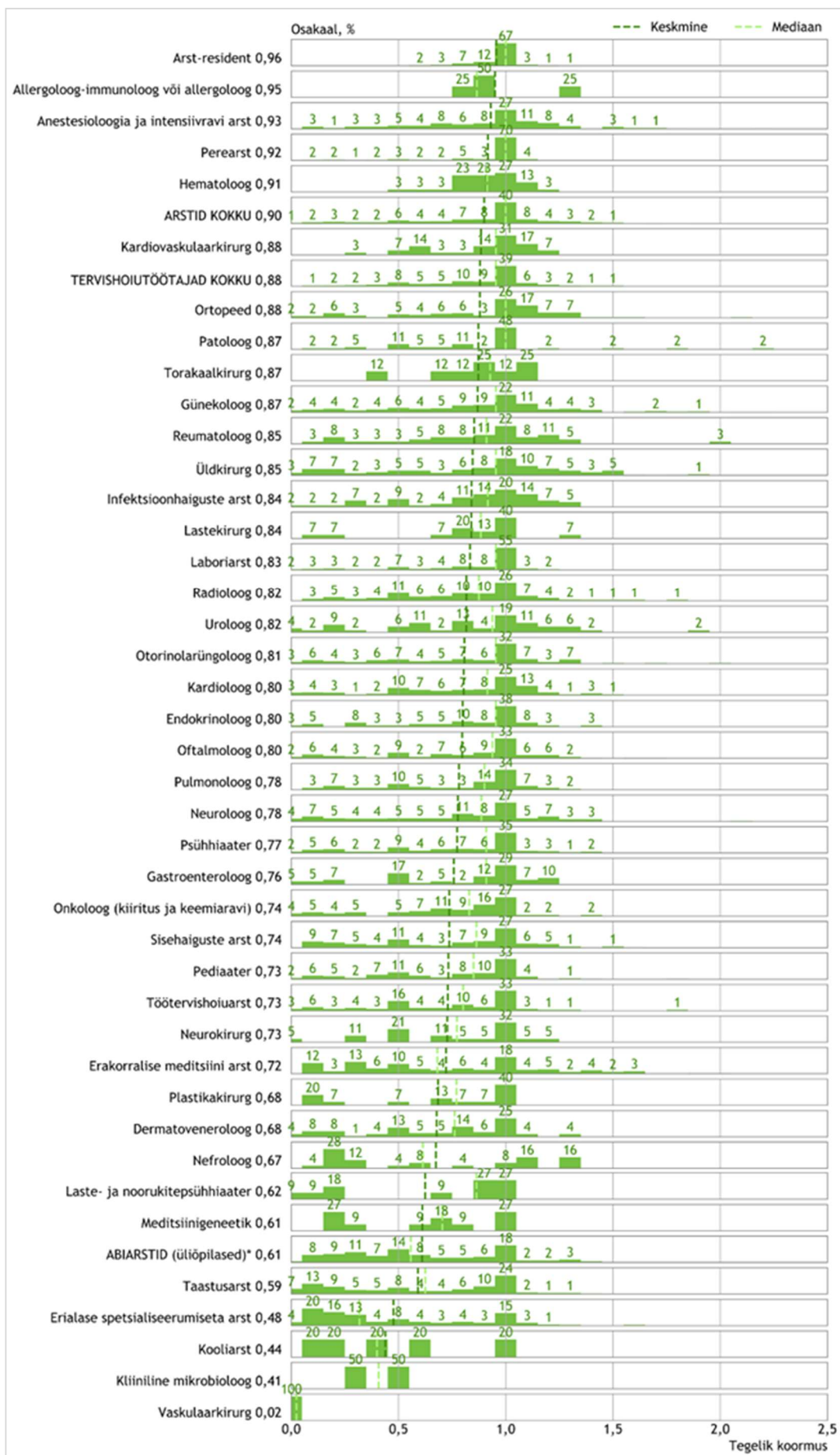
Histogrammi tulpadel on tervishoiutöötajate osatähtsused protsentides (töötajate koormused on ameti järgi summeeritud). Joonistel näidatud tulpade väärtuste summa võib olla 100 protsendist väiksem, sest parema loetavuse huvides ei näidata joonisel tulpasid, mille väärtus on alla ühe protsendi.

6.1 Arstide tegelik koormus

Kõige suurema koormusega töötasid novembris 2017 arst-residendid, anestesioloogia ja intensiivravi arstid ning perearstid (joonis 22).

Jooniselt on näha, et mitmel ametil on palju arste, kes töötasid ühest väiksemate või suuremate tegelike koormustega. Väike koormus mingil ametil võib olla tingitud mitmetest asjaoludest. Paljud arstid töötavad kahel või ka mitmel arstiametil – levinud kombinatsioonid on näiteks erakorralise meditsiini arst või erialase spetsialiseerumiseta arst ja mõni teine amet. Arstid võivad töötada veel ka muudes ametites (juhtidena, õppejõududena, teadlastena jne). Osa arste töötab nii Eestis kui ka välismaal. Muudes ametites ja välismaal töötamise kohta tervishoiutöötajate aruandes andmeid ei koguta.

Arstidest kokku töötas täiskoormusega (tegelik koormus vahemikus 0,95–1,05) 40%, sellest suurema koormusega ca 18% ja väiksemaga ca 39%. Perearstide koormuste vastav jaotus oli 70%, ca 4% ja ca 22%.

Joonis 22. Arstide jaotus tegeliku koormuse järgi novembris 2017

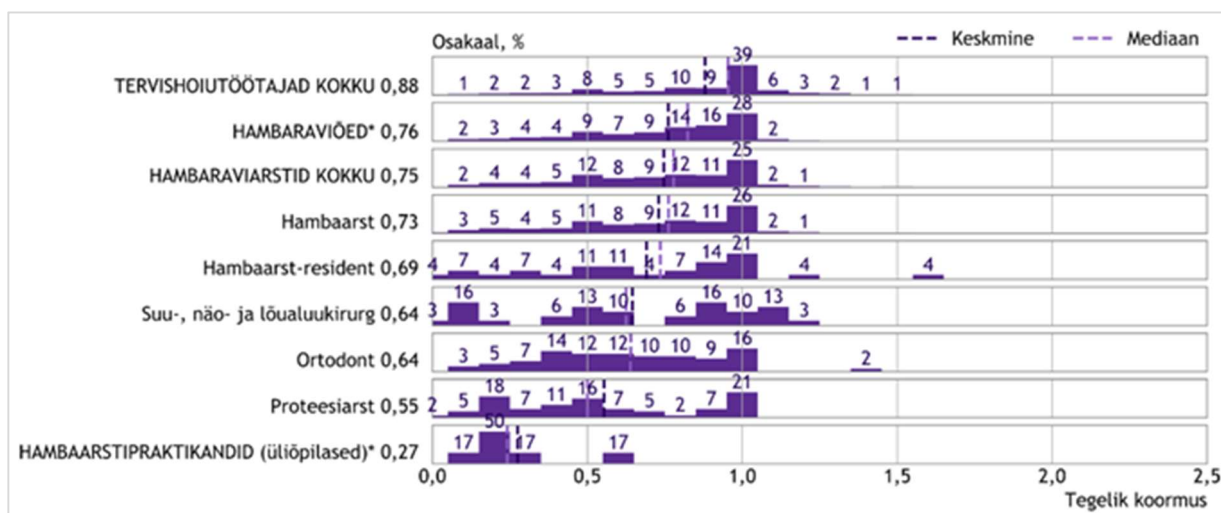
Ametinimetuse järel on tegeliku koormuse keskmine väärtus.

*Abiarste (üliõpilasi) ei arvesta arstide hulka

6.2 Hambaraviarstide ja hambaraviõdede tegelik koormus

Hambaraviarstide jaotus tegeliku koormuse järgi on esitatud joonisel 23. Ametid on joonisel tegeliku koormuse keskvaartuse kahanevas järjekorras.

Enamik hambaravitöötajaid töötas täiskõormusega või sellest väiksemate erinevate koormustega. Täiskõormusest suuremate koormustega töötas 16% suu-, näo- ja lõualuukirurgidest ja 8% hambaarst-residentidest.

Joonis 23. Hambaraviarstide ja -õdede jaotus tegeliku koormuse järgi novembris 2017

Ametinimetuse järel on tegeliku koormuse keskmine väärtus.

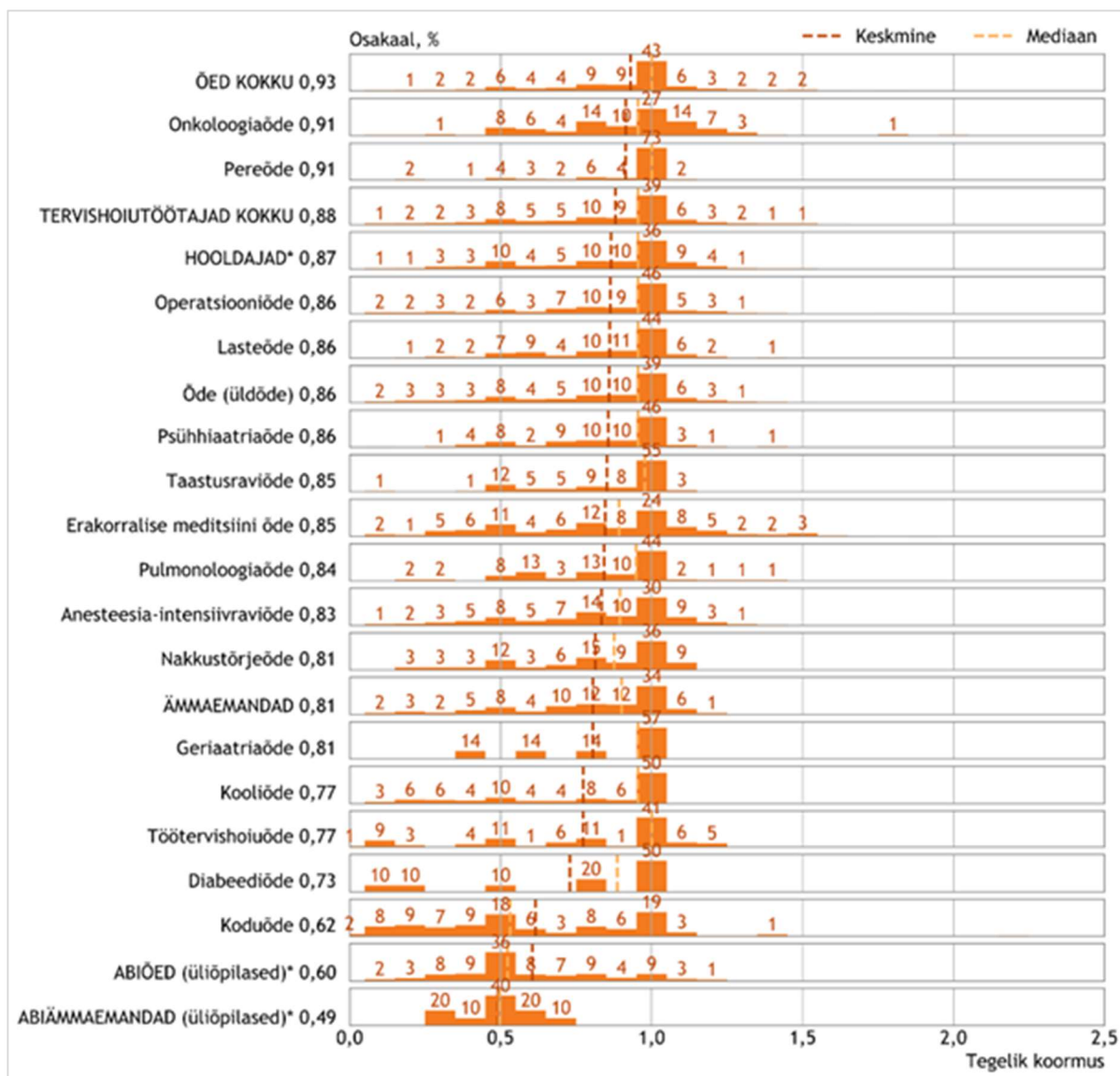
*Tärniga märgitud ameteid ei arvesta hambaraviarstide hulka

6.3 Õdede, ämmaemandate ja hooldajate tegelik koormus

Õdede, ämmaemandate ja hooldajate jaotus tegeliku koormuse järgi on esitatud joonisel 24. Ametid on joonisel tegeliku koormuse keskväärtuste kahanevas järjekorras.

Õdedest kokku töötas täiskoormusega 43%, sellest suurema koormusega ca 15% ja väiksemaga ca 37%. Pereõdede koormuste vastav jaotus oli 73%, ca 2% ja ca 22%; ämmaemandatel 34%, ca 7% ja ca 58%; hooldajatel 36%, ca 14% ja ca 47%.

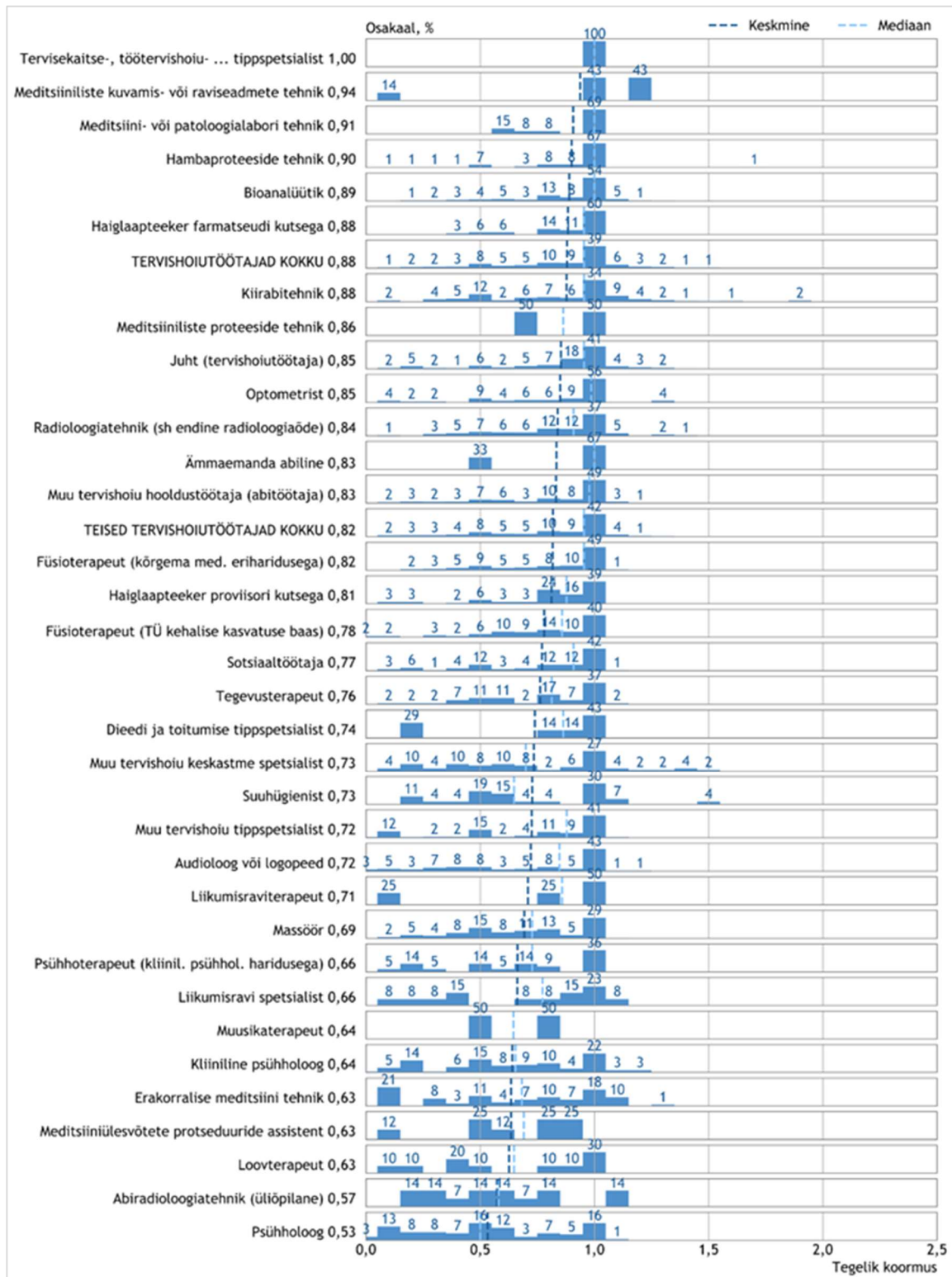
Joonis 24. Õdede, ämmaemandate ja hooldajate jaotus tegeliku koormuse järgi novembris 2017

Ametinimetuse järel on tegeliku koormuse keskmine väärtus.

* Täpniga tähistatud ameteid ei arvestata õdede ega ämmaemandate hulka

6.4 Teiste tervishoiutöötajate tegelik koormus

Teistest tervishoiutöötajatest enamik töötas täiskoormusega või sellest väiksemate tegelike koormustega (joonis 25).

Joonis 25. Teiste tervishoiutöötajate jaotus tegeliku koormuse järgi novembris 2017

Ametinimetuse järel on tegeliku koormuse keskmine väärtus.

*Tervisekaitse-, töötervishoiu- või tööhügieeni tippspetsialist

7 Tervishoiutöötajate palk

Kõikide tervishoiutöötajate kogutunnipalkade (põhitunnipalk koos kõigi lisatasudega) jaotused ametite järgi on esitatud karp-vurrud diagrammidena joonistel 26–29.

Selles peatükis arst-residente ja hambaarst-residente arstide ega hambaraviarstide hulka ei arvestata.

Karp-vurrud diagramm

Alumine kvartiil on kogutunnipalga väärtus, millest väiksemaid või sellega võrdseid väärtusi on 25%. Ülemine kvartiil on väärtus, millest suuremaid või sellega võrdseid väärtusi on 25%. Ülemise ja alumise kvartiili vahele jääb 50% kogutunnipalga väärtustest, mis jäävad joonisel karbi sisse.

Karbi sees olev vertikaaljoon tähistab mediaani, millest nii suuremaid kui ka väiksemaid väärtusi on 50%. Keskväärtust tähistab kolmnurksümbol.

Erindid on väärtused, mis jäävad alumisest või ülemisest kvartiilist kaugemale kui 1,5-kordne kvartiilide vahe (1,5-kordne karbi laius), neid tähistatakse diagrammil ringikestega. Juhul, kui erindeid ei ole, tähistavad vurrutsad minimaalset ja maksimaalset väärtust. Erindite olemasolul tähistavad vurrutsad minimaalset või maksimaalset väärtust, mis on alumisest või ülemisest kvartiilist lähemal kui 1,5-kordne kvartiilide vahe või sellega võrdsel kaugusel.

2017. a märtsikuus said tervishoiutöötajad 3,94–27,57-eurost keskmist kogutunnipalka, ehk vastavalt 0,55–3,9-kordset Eesti brutotunnipalka. Kehtivast 2,78-eurosest miinimumtunnipalgast oli tervishoiutöötajate keskmine kogutunnipalk 1,4–9,9 korda suurem. Kehtiva miinimumtunnipalga ja Eesti keskmise tunnupalga väärtused on leitavad kasutatud kirjanduse viidetest (9) ja (10).

Tervishoiutöötajate palga alammäärad kehtestatakse tervishoiusektori kollektiivlepinguga. 2017. a 31. märtsini oli palga alammääraks arstidel 10 eurot tunnis, õdedel, ämmaemandatel ja tervishoiu tugispetsialistidel 5,5 eurot tunnis, kiirabitehnikutel 4,7 eurot tunnis, erakorralise meditsiini tehnikutel 4,9 ning hooldustöötajatel 3,3 eurot tunnis (11).

Arstide, õendustöötajate ja hooldajate palkade ja palgatrendide kohta avaldatakse regulaarselt detailsemaid analüüse (nimetusega „Tervishoiutöötajate tunnupalk“), mis on leitavad TAI veebilehelt (12).

7.1 Arstide kogutunnipalk

Selles peatükis arst-residente arstide hulka ei arvestata.

Arstide kogutunnipalgad on esitatud joonisel 26.

2017. a märtsikuus oli arstidel kokku (ilma residentideta) keskmine kogutunnipalk 13,33, perearstidel 11,18 ja arst-residentidel 9,50 eurot. Eesti keskmisest brutotunnipalgast on need vastavalt 1,9, 1,6 ja 1,3 korda suuremad. Erinevate ametite arstid said 1,3–2,3-kordset Eesti keskmist brutotunnipalka. Kollektiivlepingu järgi pidid arstid saama vähemalt 10 eurot tunnis.

--- 2,78 € Eesti min 2017¹ --- 7,13 € Eesti keskm 1kv² --- 7,91 € Tervishoiutöötajate keskm --- 13,33 € Arstide keskm

Joonis 26. Arstide kogutunnipalk märtsis 2017

Ametinimetuse järel on keskmise kogutunnipalga arvväärtus.

¹ Eesti miinimum 2,78 € (9)

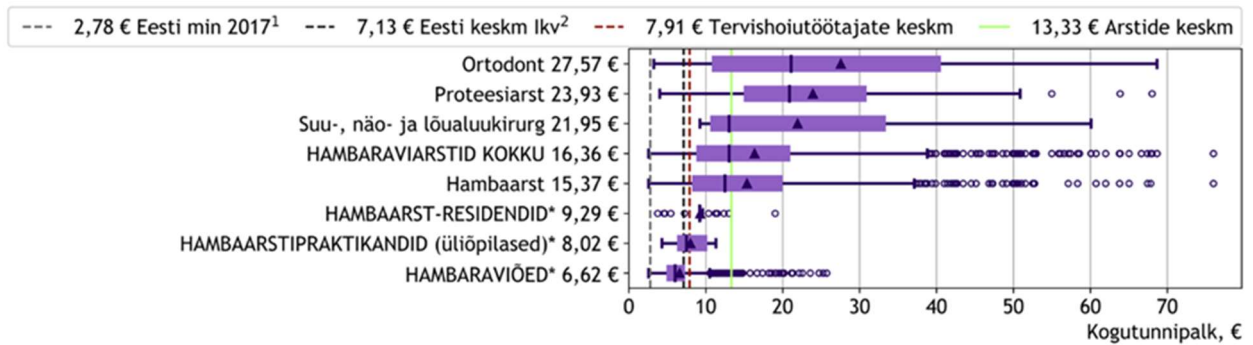
² Eesti keskmine 7,13 € (10)

*Tärniga tähistatud ameteid ei ole „arstid kokku“ hulka arvestatud

7.2 Hambaraviarstide ja hambaraviõdede kogutunnipalk

Selles peatükis hambaarst-residente hambaraviarstide hulka ei arvestata.

Hambaraviarstide (ilma residentideta) keskmine kogutunnipalk 2017. a märtsis oli 16,36 eurot, hambaarst-residentidel 9,29 eurot, vastavalt 2,3- ja 1,3-kordne Eesti keskmine (joonis 27). Hambaraviarstide erinevatel ametitel saadi 2,2–3,9-kordset Eesti keskmist brutotunnipalka. Hambaraviõdede kogutunnipalk oli 6,62 eurot (0,9-kordne Eesti keskmine).

Joonis 27. Hambaraviarstide ja -õdede kogutunnipalk märtsis 2017

Ametinimetuse järel on keskmise kogutunnipalga arvväärtus.

¹ Eesti miinimum 2,78 € (9)

² Eesti keskmine 7,13 € (10)

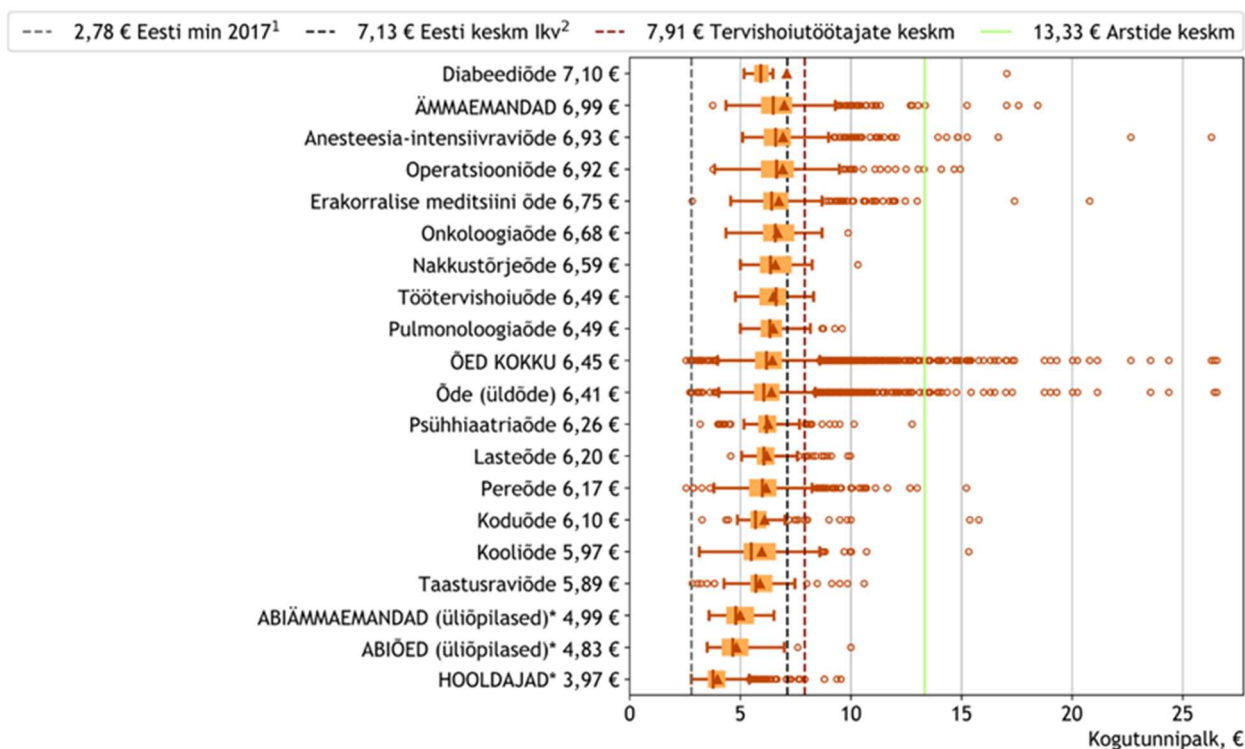
*Tärniga tähistatud ameteid ei ole „hambaraviarstid kokku“ hulka arvestatud

7.3 Õdede, ämmaemandate ja hooldajate kogutunnipalk

Õdede keskmine kogutunnipalk 2017. a märtsis oli 6,45, ämmaemandatel 6,99 eurot (joonis 28). Need moodustasid 90% ja 98% Eesti keskmisest brutotunnipalgast. Erinevates õdede ametites saadi 0,8-kuni ühekordset Eesti keskmist brutotunnipalka.

Kollektiivlepingu järgi oli õdede ja ämmaemandate palga alammäär 5,5 ja hooldajatel 3,3 eurot tunnis.

2017. a märtsikuus oli hooldajate keskmine kogutunnipalk 3,97 eurot, 56% Eesti keskmisest brutotunnipalgast.

Joonis 28. Õdede, ämmaemandate ja hooldajate kogutunnipalk märtsis 2017

Ametinimetuse järel on keskmise kogutunnipalga arvvärtus.

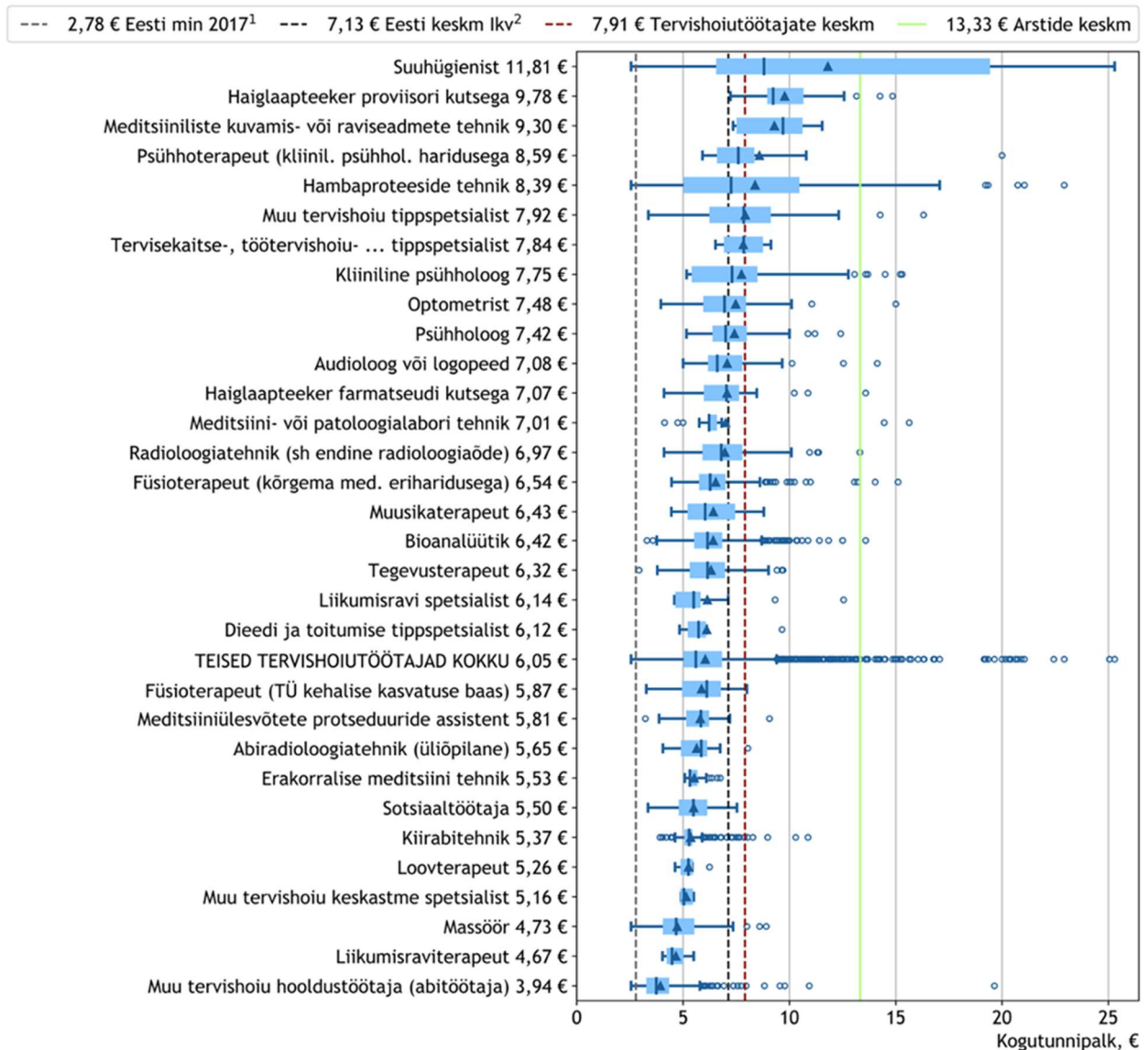
¹ Eesti miinimum 2,78 € (9)

² Eesti keskmine 7,13 € (10)

*Tärniga tähistatud ameteid ei ole „õded kokku“ ega ämmaemandate hulka arvestatud

7.4 Teiste tervishoiutöötajate kogutunnipalk

Teised tervishoiutöötajad teenisid 2017. a märtsis kogutunnipalka 3,94–11,81 eurot, s.o 0,55–1,7-kordset Eesti brutotunnipalka (joonis 29). Kollektiivlepingu järgi oli palga alammäär tervishoiu tugispetsialistidel 5,5 eurot tunnis, kiirabitehnikutel 4,7 eurot tunnis, erakorralise meditsiini tehnikutel 4,9 ning hooldustöötajatel 3,3 eurot tunnis.

Joonis 29. Teiste tervishoiutöötajate kogutunnipalk märtsis 2017

Ametinimetuse järel on keskmise kogutunnipalga arvväartus.

*Tervisekaitse-, töötervishoiu- või tööhügieeni tippspetsialist

¹ Eesti miinimum 2,78 € (9)

² Eesti keskmine 7,13 € (10)

8 Tervishoiutöötajate täidetud ametikohad maakonniti

Tihti küsitakse arstide või õdede arve maakonniti. TAI andmebaasis ei avaldata tervishoiutöötajate arve maakonniti kahel põhjusel.

Arstid, aga eriti eriarstid, töötavad järjest enam mitmel ametikohal, tervishoiuasutuses, maakonnas, isegi mitmel erineval ametil. See kehtib ka õdede kohta, ehkki vähemal määral. Seetõttu, nt kui liita eri maakondade arstide (isikute) arvud, saab kokku suurema arvu, kui on arste (isikuid) Eestis kokku. Maakonniti on avaldatud ainult perearstiabiastutuste töötajad ja hambaarstiteenuse osutamisega seotud töötajad (andmebaasitabelid THT009 ja THT010), kes on mõnevõrra paiksemad ja töötavad enamasti ühel ametikohal.

Teine probleem on see, et tervishoiutöötajad töötavad väga erinevate koormustega.

Seetõttu näitab tervishoiutöötajatega kaetust paremini tegelikult täidetud ametikohtade arv, mis on tegelikult töötatud tundide summa jagatud normtundide arvuga.

Joonistelt 30–33 on näha, et eriti Tartus, aga ka Tallinnas, on tervishoiutöötajate arv 100 000 elaniku kohta oluliselt suurem kui teistes maakondades. Järelduste tegemisel tuleb arvestada, et Tartu ja Tallinna haiglad ravivad terve Eesti inimesi, Tartu Ülikoolis õpetatakse arste ning Tartu ja Tallinna Tervishoiukõrgkoolides õdesid, ämmaemandaid ja teisi tervishoiuspetsialiste.

8.1 Arstide tegelikult täidetud ametikohad maakonniti

	Tartu	Tallinn	Tartumaa	Harjumaa	Ida-Virumaa	Pärnumaa	Viljandimaa	Saaremaa	Võrumaa	Läänemaa	Lääne-Virumaa	Põlvamaa	Jõgevamaa	Valgamaa	Järvamaa	Hiumaa	Raplamaa
TERVISHOIUTOOTAJAD KOKKU	3888,8	1982,0	2594,0	1567,6	1298,6	1437,9	1410,4	1073,7	1185,7	1193,0	925,0	944,5	796,9	805,1	746,7	676,8	620,3
ARSTID KOKKU	912,2	409,2	598,8	318,0	235,5	229,0	223,0	170,6	211,2	180,9	148,4	158,0	158,0	151,3	152,8	176,0	117,1
Arst-resident	205,8	53,7	132,2	39,4	0,7	9,5	4,3		9,8		1,7		0,1				
Anestesioloogia ja intensiivravi arst	63,4	26,8	40,5	20,1	13,9	9,0	9,9	14,0	12,7	13,5	8,1	10,0	3,7	9,9	11,7	11,0	3,7
Dermatoveneroloog	11,9	5,4	7,6	4,1	4,2	2,5	4,0	2,6	2,0	5,8	3,4	2,1	3,3	2,3	2,1	0,5	0,7
Endokrinoloog	6,4	4,2	4,1	3,1	1,7	1,4	1,9	2,3	0,9	0,4	1,7					1,0	0,3
Erakorralise meditsiini arst	49,6	9,2	31,6	6,7	11,7	12,6	8,7	10,9			1,2		3,3	6,4	5,0	43,6	10,4
Erialase spetsialiseerumiseta arst	4,8	16,8	3,9	12,3	6,9	4,7	8,7		9,6	18,3	9,2	5,1	9,4	1,0	1,7		
Gastroenteroloog	9,3	4,2	6,0	3,0	1,9	1,6		1,5			1,2						
Günekoloog	44,1	21,0	28,7	16,6	15,1	11,2	13,9	14,5	17,3	5,6	15,9	12,6	7,1	18,0	9,4	11,2	9,2
Hematoloog	15,4	2,7	9,8	2,0		1,5											
Infektsioonhaiguste arst	23,3	3,9	14,8	2,8	3,6	2,9	1,0						0,6	0,6	0,4		
Kardioloog	31,9	16,0	20,6	11,9	4,5	8,4	4,3	2,4	1,6	2,2	1,1	3,6	0,3	0,3	1,2	0,5	2,1
Kardiovaskulaarkirurg	11,6	3,4	7,4	2,5		0,1									0,1		
Allergoloog-immunoloog või allergoloog		0,9		0,6													
Kiiriline mikrobioloog								1,5				1,2					
Kooliarst	0,6		0,4	0,2					1,2		0,2			0,5			
Laboriarst	45,3	9,1	28,8	6,7	6,6	2,3	3,1	2,5	3,9		0,8			0,9		4,2	2,8
Laste- ja noorukitepsühhiaater	4,9	1,6	3,1	1,2	0,7									0,1	0,3		0,0
Laste- ja noorukitepsühhiaater	0,4	1,4	0,2	1,0				0,5			0,4						
Meditsiinigeneetik	6,9	0,1	4,4	0,1													
Nefroloog	5,6	2,6	3,6	1,9	0,0	0,1		0,2		0,1		0,2	0,2		0,1		
Neurokirurg	6,7	1,7	4,3	1,2		0,3											
Neuroloog	17,9	12,3	11,6	9,4	9,2	4,0	5,0	3,0	6,1	0,6	3,5	4,7	4,8	3,2	5,6	0,5	2,1
Oftalmoloog	16,9	11,9	11,5	8,8	6,2	5,0	5,1	3,4	13,1	4,4	3,4	3,6	9,6	6,9	4,0		3,0
Onkoloog (kiiritus ja keemiaravi)	11,2	6,9	7,1	5,1	0,0	0,1											
Ortopeed	19,8	14,4	12,6	10,7	10,7	8,9	2,1	0,6	2,2	0,2				1,5	1,8	0,5	0,6
Otorinolarüngoloog	15,0	9,8	9,6	7,8	6,1	5,5	2,3	3,4	3,3	4,1	5,1	2,4	6,0	2,4	3,0	1,0	1,9
Patoloog	9,2	5,2	5,9	3,8	2,4	2,7	1,6	1,5	1,5			0,3					
Pediaater	34,4	10,1	22,0	7,5	6,0	9,3	1,4	4,7	5,9	4,3	1,3	2,8	1,6	5,1	8,3		2,1
Perearst	90,7	66,6	72,0	60,9	65,1	61,8	61,6	58,7	66,8	62,7	57,0	63,3	61,4	56,6	61,2	66,0	51,4
Plastikakirurg	2,9	1,2	1,8	1,3												0,2	
Psühhiaater	34,3	15,0	21,8	11,0	9,8	8,6	37,4	6,7	12,1	4,1	5,9	7,5	9,0	3,5	3,6	4,8	4,7
Pulmonoloog	0,4	7,2	0,3	5,3	3,4	6,3	1,3	1,6	1,5	0,7	1,7	0,2	1,7		1,0		
Radioloog	40,6	19,2	25,9	14,5	5,7	7,1	5,4	6,7	3,8	6,2	5,9		10,7	4,8	10,0		2,0
Reumatoloog	5,4	4,8	3,5	3,5		3,7	0,5			0,1	1,7		1,0	3,2	0,3		0,5
Sisehaiguste arst	11,8	7,0	7,5	5,4	13,0	14,6	12,3	4,0	12,9	8,8	2,3	16,9	9,9	3,4	5,3	7,0	7,5
Taastusarst	16,6	7,8	10,5	6,5	6,1	11,0	4,2	3,3	2,9	18,3	1,9	10,1		7,4	0,9	10,7	1,8
Torakaalkirurg	3,0	1,0	1,9	0,7													
Töötervishoiuarst	4,7	7,0	3,0	5,1	3,4	1,7	10,4	0,3		1,9	3,2		3,3	0,4	0,3	2,4	
Uroloog	11,0	4,6	7,0	3,4	2,6	1,2	3,0	0,3		0,2	2,1			0,9	0,4	0,4	0,2
Vaskulaarkirurg	0,0	0,0	0,0	0,0													
Üldkirurg	18,1	12,7	11,5	9,9	14,4	9,6	9,6	19,6	20,0	18,3	8,5	11,4	11,0	12,1	15,2	10,6	10,0
ABIARSTID (üliõpilased)*	1,6	7,4	1,0	5,5	3,6	1,2	8,7	11,8	1,2	5,4	11,7	6,1		5,3	2,8		

Joonis 30. Arstide tegelikult täidetud ametikohad 100 000 elaniku kohta maakonniti novembris 2017

*Abiarste (üliõpilasi) ei arvestata arstide hulka

Tabeli reas on lahtrid värvitud vastavalt lahtri väärtustele: maksimaalsest (roheline) keskmise (kollane) ja minimaalseni (punane).

8.2 Hambaraviarstide ja hambaraviõdede tegelikult täidetud ametikohad maakonniti

	Tartu	Tallinn	Tartumaa	Harjumaa	Ida-Virumaa	Pärnumaa	Viljandimaa	Saaremaa	Võrumaa	Läänemaa	Lääne-Virumaa	Põlvamaa	Jõgevamaa	Valgamaa	Järvamaa	Hiumaa	Raplamaa
HAMBARAVIARSTID KOKKU	129,2	96,0	98,3	77,0	47,1	59,8	59,3	48,5	55,8	41,1	57,5	33,5	59,2	35,1	47,8	40,3	45,7
Hambaarst-resident	7,0	2,5	4,5	1,8	0,8	1,0											
Hambaarst	106,5	80,9	83,4	65,8	42,7	57,7	55,3	43,2	55,1	36,7	51,1	33,3	54,3	35,1	46,2	40,3	40,9
Ortodont	6,5	5,0	4,3	3,6	2,0	0,6	3,8	3,1	0,7	2,4	2,5	0,2	3,3				
Proteesiarst	0,2	5,0	0,3	3,8	1,7	0,5		2,2		2,0	3,9		1,6		1,7		4,7
Suu-, näo- ja lõualuukirurg	8,9	2,6	5,8	1,9			0,2										
HAMBAARSTIPRAKTIKANDID*	0,1	0,3	0,0	0,2						1,0							
HAMBARAVIÕED*	102,9	88,9	79,3	68,8	41,8	53,9	54,7	37,3	41,8	50,0	50,4	27,6	58,8	23,2	25,5	7,7	35,8

Joonis 31. Hambaraviarstide ja -õdede tegelikult täidetud ametikohad 100 000 elaniku kohta maakonniti novembris 2017

*Tärniga tähistatud ametid ei arvesta „hambaraviarstid kokku“ hulka

Tabeli reas on lahtrid värvitud vastavalt lahtri väärtustele: maksimaalselt (roheline) keskmise (kollane) ja minimaalseni (punane).

8.3 Õdede, ämmaemandate ja hooldajate tegelikult täidetud ametikohad maakonniti

	Tartu	Tallinn	Tartumaa	Harjumaa	Ida-Virumaa	Pärnumaa	Viljandimaa	Saaremaa	Võrumaa	Läänemaa	Lääne-Virumaa	Põlvamaa	Jõgevamaa	Valgamaa	Järvamaa	Hiumaa	Raplamaa
ÕENDUSTÖÖTAJATE JA ARSTIDE SUHE	1,6	1,8	1,6	1,8	2,4	2,2	2,0	2,3	2,2	1,9	2,4	2,0	1,8	2,3	2,0	1,6	2,0
ÕED KOKKU	1398,6	692,5	924,5	550,3	556,1	486,7	416,9	376,5	447,5	345,2	335,0	301,6	277,3	326,6	284,4	230,8	223,0
Anesteesia-intensiivraviõde	202,9	65,6	129,0	50,0	38,7	0,0	25,3	26,9	31,8	18,6	26,0	15,4	13,8	25,2	18,1	13,7	2,4
Diabeediõde	1,9	1,2	1,2	0,9								0,5					
Erakorralise meditsiini õde	185,6	50,8	123,9	39,2	54,1			75,1	71,5		28,9			77,3	6,3	7,8	
Geriaatriaõde		0,1		0,1				15,2									
Koduõde	8,4	17,9	8,0	13,9	9,6	1,2	4,4	22,9	17,0		6,4	8,3	1,6	10,1	8,4		2,2
Kooliõde	30,4	16,6	21,3	15,3	16,1	13,4	16,9	10,2	13,2	16,0	17,5	9,1	14,0	23,3	12,6	19,4	14,8
Lasteõde	78,2	29,9	49,9	22,0	10,3		2,1	20,4			4,2	21,0					
Nakkustõrjeõde	2,1	2,3	1,4	1,7	8,5	1,0	2,1						1,6	1,7	0,6		
Onkoloogiaõde	45,7	22,2	29,0	16,6													
Operatsiooniõde	86,5	33,0	55,2	25,0	18,8	0,3	10,1	14,5	11,7	6,0	5,3	2,9		8,5	8,3	9,4	2,6
Pereõde	112,0	88,5	85,6	82,9	79,1	88,1	73,9	75,6	86,0	80,8	93,4	90,2	86,8	68,3	81,9	53,7	69,7
Psühhiaatriaõde	75,8	21,4	48,2	15,6	9,0		26,6	12,6	38,7		1,7						
Pulmonoloogiaõde	33,5	6,9	21,3	5,1	11,0			2,5							2,5		
Taastusraviõde	12,5	17,2	8,6	13,1	25,2	5,0	6,0	7,7	10,6	8,4	3,5	7,3	9,5	6,6	9,4		
Töötervishoiuõde	4,3	7,2	2,7	5,2	16,9					1,9			4,9	0,4	0,3		
Õde (üldõde)	518,9	311,5	339,3	243,5	258,7	377,5	249,5	92,8	167,2	213,5	147,9	147,0	144,9	105,1	135,9	126,7	131,3
ABIÕED (üliõpilased)*	76,8	25,8	49,3	18,8	7,2	1,2	10,5	8,7			9,7			5,9	0,5		0,4
ÄMMAEMANDAD	66,7	35,7	43,2	26,7	15,6	25,4	24,0	21,8	23,5	3,2	25,2	18,4	4,1	25,4	18,1	47,0	8,9
ABIÄMMAEMANDAD (üliõpilased)*		1,1		0,8													
HOOLDAJAD*	590,6	268,3	397,9	222,3	194,4	247,7	463,3	203,0	243,5	277,1	100,3	159,5	160,9	111,4	102,2	120,1	44,7

Joonis 32. Õdede, ämmaemandate ja hooldajate tegelikult täidetud ametikohad 100 000 elaniku kohta maakonniti novembris 2017

*Tärniga tähistatud ametid ei arvestata „õed kokku“ ega ämmaemandate hulka

8.4 Teiste tervishoiutöötajate tegelikult täidetud ametikohad maakonniti

	Tartu	Tallinn	Tartumaa	Harjumaa	Ida-Virumaa	Pärnumaa	Viljandimaa	Saaremaa	Võrumaa	Läänemaa	Lääne-Virumaa	Põlvamaa	Jõgevamaa	Valgamaa	Järvamaa	Hiiumaa	Raplamaa
TEISED TERVISHOIUTÖÖTAJAD KOKKU	610,1	356,8	401,7	279,2	197,3	333,1	150,0	195,5	161,2	289,2	186,9	239,8	78,6	120,9	112,5	55,0	144,8
Abiradioloogiatehnik (üliõpilane)	2,0	0,9	1,3	0,7	1,3	0,5											
Audioloog või logopeed	15,4	5,8	10,4	4,5	3,8	5,1	2,1	0,2	3,0	8,3	3,4	11,9	6,0		2,3		0,1
Bioanalüütik	157,3	55,4	100,5	40,6	37,0	41,6	26,7	24,8	29,7	8,3	33,3	12,6	17,8	22,2	19,8	11,6	8,4
Dieedi ja toitumise tippspetsialist		1,0		0,7													2,5
Erakorralise meditsiini tehnik		7,8	0,3	6,0	1,0			8,0	2,1		8,4						
Füsioterapeut (kõrgema med. eriharidusega)	67,8	20,6	47,9	16,6	9,7		24,4	14,9	17,3	75,5	11,4	23,2	13,0		19,4	16,2	14,8
Füsioterapeut (TÜ kehalise kasvatuse baas)	7,2	2,3	5,9	1,7	3,1	28,2	0,3	2,3		24,2		36,8	3,3	12,0			
Hambaproteeside tehnik	13,6	6,4	9,3	4,6	10,7	6,0	16,0	9,3	6,0	8,3	1,5	12,3	4,5	3,4			9,0
Muu tervishoiu hooldustöötaja (abitöötaja)	80,2	72,3	51,7	61,0	38,7	16,4	13,4	27,4	5,4	27,5	33,6	44,7		17,2	38,2		86,0
Kiirabitehnik	99,1	38,6	65,9	30,4	36,3	53,5		36,6	43,5		44,2			30,2			
Liikumisravi spetsialist		0,7		0,7	0,7	3,8				1,5							
Liikumisraviterapeut		0,2		0,2		2,2											
Loovterapeut		1,0		1,0		0,5											
Massöör	1,6	4,2	1,7	3,9	9,2	93,3	1,9	5,3	3,0	51,5	5,2	37,2		7,5		8,9	3,0
Meditsiini- või patoloogialabori tehnik	1,7	2,1	1,1	1,6			2,1										
Meditsiiniliste kuvamis- või raviseadmete tehnik		1,5		1,1													
Meditsiiniliste proteeside tehnik	1,1		0,7		0,5												
Meditsiiniülesvõtete protseduuride assistent	0,8	0,8	0,5	0,6									3,0				
Muu tervishoiu tippspetsialist	11,4	11,2	7,3	8,8	2,7	6,3		0,1	7,2						0,3		
Muusikaterapeut				0,1								2,9					
Optometrist	5,8	9,0	3,7	6,6		1,2										2,5	
Radioloogiatehnik (sh endine radioloogiaõde)	67,7	37,5	43,6	28,0	16,6	19,4	19,0	17,4	19,4	10,5	17,8	9,3	10,7	17,9	19,8	17,5	1,1
Suuhügienist	2,2	2,6	1,4	1,9	0,7	1,3	2,5	0,3	0,5		1,5		3,3				3,0
Tegevusterapeut	9,2	3,8	5,9	3,5	1,0		2,9	1,1		28,3	2,7	1,2					
Tervisekaitse-, töotervishoiu- ... tippspetsialist*		0,2		0,2													
Muu tervishoiu keskastme spetsialist		6,0	0,3	4,4		4,1		20,4			1,7		3,0				
Ammaemanda abiline		0,1		0,1				6,0									
Haiglaapteeker proviisori kutsega	18,6	4,8	11,8	3,8	1,4	2,8	3,3			6,4	1,4	3,2	3,3	0,8		0,8	
Haiglaapteeker farmatseudi kutsega	6,9	3,8	4,4	2,8	2,1		2,1	3,0			1,6	3,2					3,5
Kliiniline psühholoog	25,5	8,6	16,2	6,5	1,1	5,9	2,1	2,4		4,1	0,8	2,3	3,9				
Psühholoog	2,9	2,1	2,1	1,6	7,8	1,0	29,9	2,7	5,7	10,7	0,1	7,0			0,2		2,7
Psühhoterapeut (kliinil. psühhol. haridusega)	1,7	0,7	1,1	0,5		11,2							2,4				
Sotsiaaltöötaja	0,1	2,6	0,1	2,7	8,9	16,1		2,7		19,5	1,7	9,2		3,1			3,2
Juht (tervishoiutöötaja)	10,2	42,2	6,5	31,8	3,0	12,8	1,1	10,6	18,5	4,7	16,5	22,5	4,5	6,6	10,0		7,5

Joonis 33. Teiste tervishoiutöötajate tegelikult täidetud ametikohad 100 000 elaniku kohta maakonniti novembris 2017

*Tervisekaitse-, töotervishoiu- või tööhügieeni tippspetsialist

Tabeli reas on lahtrid värvitud vastavalt lahtri väärtustele: maksimaalsest (roheline) keskmise (kollane) ja minimaalseni (punane).

9 Tervishoiutöötajate migratsioon

9.1 Välismaal töötamiseks võetud tõendid

Kutsekvalifikatsioonide vastastikune tunnustamine ja tervishoiutöötajate vaba liikumine Euroopa Liidus toimub Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ alusel. Direktiiv kehtestab kõikidele reguleeritud kutsetele ja erialadele tööjõu vabaks liikumiseks koolituse miinimumnõuded ning nõutava töökogemuse.

Aastatel 2004–2017 andis Terviseamet välja kokku 3434 tervishoiutöötajate kutsekvalifikatsiooni tunnustamise tõendit välismaal töötamiseks, neist 1439 arstidele ja 1551 õdedele (tabel 1). Kõige rohkem võeti tõendeid aastatel 2010–2012. Sellele perioodile järgnevatel aastatel on tõendite võtmine järjest vähenenud kuni 79 ja 77 tõendini 2016. ja 2017. aastal (13).

Tabel 1. Välismaal töötamiseks võetud kutsekvalifikatsiooni tunnustamise tõendid 2017 ja kokku 2004–2017

Eriala	2017	2004–2017 kokku
Kokku	77	3434
Arstid	39	1439
Üldmeditsiin	14	500
Peremeditsiin	1	162
Anestesioloogia	3	103
Radioloogia	3	89
Psühhiaatria	4	75
Pediaatria	1	54
Sünnitusabi ja günekoloogia	1	51
Sisehaigused	3	43
Üldkirurgia	0	42
Ortopeedia	1	36
Kardioloogia	1	29
Neuroloogia	2	25
Oftalmoloogia	2	25
Taastusravi ja füsiaatria	0	24
Pulmonoloogia	0	21
Laborimediitsiin	0	17
Otorinolarüngoloogia	0	15
Dermatoveneroloogia	0	14
Uroloogia	1	13
Erakorraline meditsiin	0	12
Kardiovaskulaarkirurgia	0	12
Reumatoloogia	0	12
Gastroenteroloogia	0	10
Onkoloogia	0	9
Patoloogia	1	9

Tabel 1. (järg)

Eriala	2017	2004–2017 kokku
Torakaalkirurgia	0	9
Infektsioonhaigused	0	6
Hematoloogia	0	5
Neurokirurgia	0	4
Lastekirurgia	0	3
Nefroloogia	0	3
Töötervishoid	0	3
Endokrinoloogia	1	2
Plastika-rekonstruktiivkirurgia	0	2
Hambaraviarstid kokku	3	363
Hambaravi	0	353
Ortodontia	2	8
Restauratiivne hambaravi	1	2
Õed	31	1551
Üldõendus	31	1551
Ämmaemandad	4	81

Allikas: Terviseamet (13)

9.2 Välismaal kutse omandanud arstid ja õed Eestis

Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) andmebaasis avaldatud Eesti Terviseameti andmete põhjal oli 2017. a Eestis kokku 238 arsti ja 16 õde, kes on välismaal kutse omandanud (tabel 2). Eestis registreeritud arstidest ja õdedest moodustavad nad vastavalt 3.5% ja 0.12% (14). Nende arvudega on Eesti OECD riikide hulgas üks viimastest. Esimesed on Iirimaa ja Norra, kus välismaal kutse omandanud arstide osatähtsus 2017. a oli 42% ja 40%. Detailsemalt saab Eesti ja teiste riikide arstide ja õdede migratsiooniandmetega tutvuda OECD andmebaasis (14).

Tabel 2. Välismaal kutse omandanud arstid ja õed Eestis 2017

	Arstid	Õed
Kokku	238	16
Venemaa	92	8
Ukraina	69	
Soome	22	2
Läti	8	3
Saksamaa	6	1
Aserbaidžaan	4	
Valgevene	4	
Moldaavia	4	
Rootsi	4	1
Gruusia	3	
Itaalia	3	
Inglismaa	3	
Kasahstan	2	
Leedu	2	
Armeenia	1	
Tšiili	1	
Horvaatia	1	
Tšehhi	1	
Egiptus	1	
Kreeka	1	
Jordaania	1	
Holland	1	
Poola	1	
Hispaania	1	
Süüria Araabia Vabariik	1	
USA	1	
Iisrael		1

Allikas: Eesti Terviseameti OECD andmebaasis avaldatud andmed (14)

9.3 Eestis kutse omandanud arstid ja õed välismaal

Oluliselt rohkem Eesti arste ja õdesid töötab välismaal, kui neid siia teistest riikidest tuleb (tabel 3). Kahjuks ei esita meie lähiriigid, kus meie arste ja õdesid rohkem töötab, andmeid üldse – Soome viimased andmed on aastast 2012 –, või ei esita neid piisavalt detailselt (Rootsi, Taani). Võimalik, et Eesti arste ja õdesid töötab ka teistes riikides, kes esitavad kas ainult agregeeritud andmeid või kellel on osa andmeid alajaotuses „teised maad“. Detailsemalt saab Eesti ja teiste riikide arstide ja õdede migratsioonandmetega tutvuda OECD andmebaasis (14).

Tabel 3. Eestis kutse omandanud arstid ja õed välismaal viimase aasta järgi, millal andmeid esitati

	Aasta	Arstid	Õed
Soome	2012	1276	659
Saksamaa	2016	48	
Läti	2017	43	2
Iisrael	2017	31	
Inglismaa	2017	26	101
Norra	2017	18	113
Ungari	2016	12	
Leedu	2017	6	0
Kanada	2016	5	0
Prantsusmaa	2017	5	4
Šveits	2016	5	
Belgia	2017	2	3
Hispaania	2011	2	
Tšehhi	2016	2	
USA	2016	2	
Iirimaa	2017	1	
Poola	2017	1	
Itaalia	2017		6
Portugal	2014		2
Rootsi*	2015		
Taani**	2015		

* Eesti arstid ja õed on tõenäoliselt „teiste maade“ all.

** Taani esitab ainult kõigi maade summaarsed arvud.

Allikas: OECD andmebaas (14)

Kasutatud kirjandus

- 1 Tervise Arengu Instituut. Tervisestatistika ja -uuringute andmebaas. <http://pxweb.tai.ee/PXWeb2015/index.html>
- 2 Kivisild G. Tervishoiutöötajad 2013. Tallinn: Tervise Arengu Instituut; 2014. <http://www.tai.ee/et/terviseandmed/uuringud/download/300>
- 3 Eigo N, Liivlaid H. Arstid Eestis. Tallinn: Tervise Arengu Instituut; 2017. <http://www.tai.ee/et/terviseandmed/uuringud/download/397>
- 4 Tervishoiuteenuste korraldamise seadus (11.11.2018). RT I, 10.11.2018, 3. <https://www.riigiteataja.ee/akt/106062014022?leiaKehtiv>
- 5 Tervishoiustatistika ja tervishoiulase majandustegevuse aruannete koostamise nõuded, andmete koosseis ning esitamise kord (01.01.2017). RT I, 09.12.2016, 12. <https://www.riigiteataja.ee/akt/109122016012>
- 6 Statistiline veebiaruanne "Tervishoiutöötajad". https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/1221/2201/5010/SOM_17122015_m63_lisa4.pdf#
- 7 Statistiline veebiaruanne "Tervishoiutöötajate tunnipalk". https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/1091/2201/6009/SOM_m68_lisa6.pdf#
- 8 Eesti Statistika. Statistika andmebaas. Rahvastik soo ja vanuserühma järgi, 1. jaanuar. http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/varval.asp?ma=RV021&ti=RAHVASTIK+SOO+JA+VANUSER%DCHMA+J%C4RGI%2C+1%2E+JAANUAR&path=../Database/Rahvastik/01Rahvastikunaitajad_ ja_koosseis/04Rahvaarv_ ja_rahvastiku_koosseis/&lang=2
- 9 Vabariigi Valitsuse määrus nr 139 "Töötasu alammäära kehtestamine". <https://www.riigiteataja.ee/akt/122122015051>
- 10 Eesti Statistika. Statistika andmebaas. Keskmise brutotunnipalk põhitegevusala (EMTAK 2008) järgi. http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/varval.asp?ma=PA012&ti=KESKMINE+BRUTOTUNNIPALK+P%D5HITEGEVUSALA+%28EMTAK+2008%29+J%C4RGI+%282009%2D2017%2C+KVARTALID%29&path=../Database/Majandus/12Palk_ ja_toojeukulu/01Palk/04Luhiajastatistika/&lang=2
- 11 Tervishoiusektori kollektiivleping. https://haiglateliit.ee/wp-content/uploads/2015/04/kollektiivleping_19_12_2014.pdf
https://haiglateliit.ee/wp-content/uploads/2017/05/Tervishoiuvaldkonna_kollektiivleping_25_1.pdf
- 12 Tervise Arengu Instituut. Uuringud. <https://www.tai.ee/et/terviseandmed/uuringud>; "Tervishoiutöötajate tunnipalk".
- 13 Tervise Arengu Instituut. Tervisestatistika ja -uuringute andmebaas. Välismaal töötamiseks kutsekvalifikatsiooni tunnustamise tõendi saanud tervishoiutöötajad eriala järgi. http://pxweb.tai.ee/PXWeb2015/pxweb/et/04THressursid/04THressursid__05Tootajad/THT023.px
- 14 OECD. Health workforce migration, OECD Health Statistics (database); 2019, https://www.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/data/oecd-health-statistics/health-workforce-migration_1497601f-en; https://stats.oecd.org/viewhtml.aspx?datasetcode=HEALTH_WFMI&lang=en

Tervisestatistilised andmed ja informatsioon:

- **Tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaas**
<http://www.tai.ee/tstua>
- **Tervise Arengu Instituudi tervisestatistika osakonna veebileht**
<http://www.tai.ee/tegevused/tervisestatistika>
- **Andmepäring Tervise Arengu Instituudile**
tai@tai.ee
- **Statistikaameti andmebaas**
<http://www.stat.ee/>
- **Euroopa Liidu statistika**
<http://ec.europa.eu/eurostat>
- **Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) Euroopa esinduse tervise andmebaas**
<http://data.euro.who.int/hfad/>
- **Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) andmebaas**
http://stats.oecd.org/index.aspx?DataSetCode=HEALTH_STAT

